

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 Р.

БОРИСГЕН

2021 рік

№ 03(356)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

**Надія Слівінська:
"Я люблю Україну!"**

“У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озираються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс. Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», Дніпровський Національний Університет імені О.Гончара

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальність за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальність перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelesukhonis@gmail.com

Представництва редакції:

У Києві: Олег Чорногуз, тел: (067)2555026

У США: Bahriany Foundation, Inc. 19669 Villa Rosa Loop, Fort Myers, FL 33967 , USA

З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;

У Румунії : Ritco Virgil STR. 1 Decembrie7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Romania;

У Бразилії: Wira Selanski, Rua General Glicer- io, 400 apt.701, 22245-120 Rio de Janeiro, RJ Brazil, Telefax (00-55-21) 2556-5517

У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel

У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 – 100 Bielsk Podlaski, Polska

У США: Raisa Chejlyk.
4000 S. Biscayne Dr. #213
North Port, FL. 34287.

Електронні версії журналу ***borysten.com.ua***

Долучайтесь до нас у соцмережі

facebook.com/borysteninfo

Верстка\дизайн
журнал ***CatArt***

реєстрацію
№ 818604 від
2.03.2000

Видавець ФОП
Озеров Г.В.
м.Харків, вул.
Університетська, 3\9
Свідоцтво про державну

Папір офсетний.
Друк цифровий
Щомісячник,
наклад:
1500 примірників

ЗМІСТ

--- Спогад про музей Лесі Українки ---

Пандемія коронавірусу не дозволяє вшанувати величаво її гідно 150-річчя з дня народження геніальної поетеси Лесі Українки. Громадський комітет південно-західної Флориди з осередком у Норт-Порті мріяв відзначити цю дату літературним вечором, але цього не сталося через заборону збиратися велелюдно в одному приміщенні. Думки про геніальну Лесю Українку викликають на спогади про відвідини 2005-го музею Лесі Українки в Новоград-Волинському (Зв'ягелі), де народилася та виростала Леся. Щоб відвідати музей ми виїхали з Києва у товаристві Миколи Нестерчука, секретаря Центрального правління Всеукраїнського товариства ім. Шевченка «Просвіта», засłużеної співачки Тані Негрій і кінорежисера Дмитра Ломанчука. Пан Микола організував для нас ці незабутні відвідини. Заки їхати до музею, зустрілися в Житомирі з головою обласної «Просвіти» Святославом: Васильчуком, котрий долучився до нашої подорожі. Перед входом до музею нас привітали його керівники і екскурсовод п. Віра і подарували нам пам'ятки про Лесю Українку на вишиваному рушнику. Дуже цікаво було слухати п. Віру і оглядати дім родини Косачів, де народилася і провела своє дитинство майбутня поетеса. Ми також мали нагоду побачити криницю «цілющої» води біля хати та напитися з неї. А поляна і природа коло дому-музею нагадувала Лесину поезію. Ці надзвичайні цікаві відвідини хати-музею Лесі Українки в Зв'ягелі надовго залишилися в наші пам'яті. Як повідомляв «Міст», на Волині руїнується садиба, де жила Леся Українка.

Віра Боднарук (Флорида, США)

Стор.1 Спогад про музей Лесі Українки

Стор.2-4 На

Дніпропетровщині
громадські активісти
говорили про життя та
творчість Лесі Українки

Стор.5 Видатний учений

Стор.6-8 ВОРОЖА
КРОВ, оповідання

Стор.9-11 Християнська
сторінка

Стор.12-13

ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТОТУ
РІДНОЇ МОВИ

Стор.14 З листів до
редакції

Стор.15 Присвята Лесі
Українці на
150 ліття з дня
народження

Стор.16-18 *Цікавинки
діаспори*

Стор.19-21 До свята
Кобзаря

Стор.22 - 28 Grzegorz
Dżus. "Banderówka".

Стор.29-31 ДО
100-РІЧЧЯ
УКРАЇНСЬКИХ
НАЦІОНАЛЬНИХ
ВІЗВОЛЬНИХ
ЗМАГАНЬ

Стор. 32-33 Цікаво
знати

Стор. 34-35 Видатні
українки

Стор. 36 Рецепти
української кухні

Долучайтесь до нас у
соцмережі

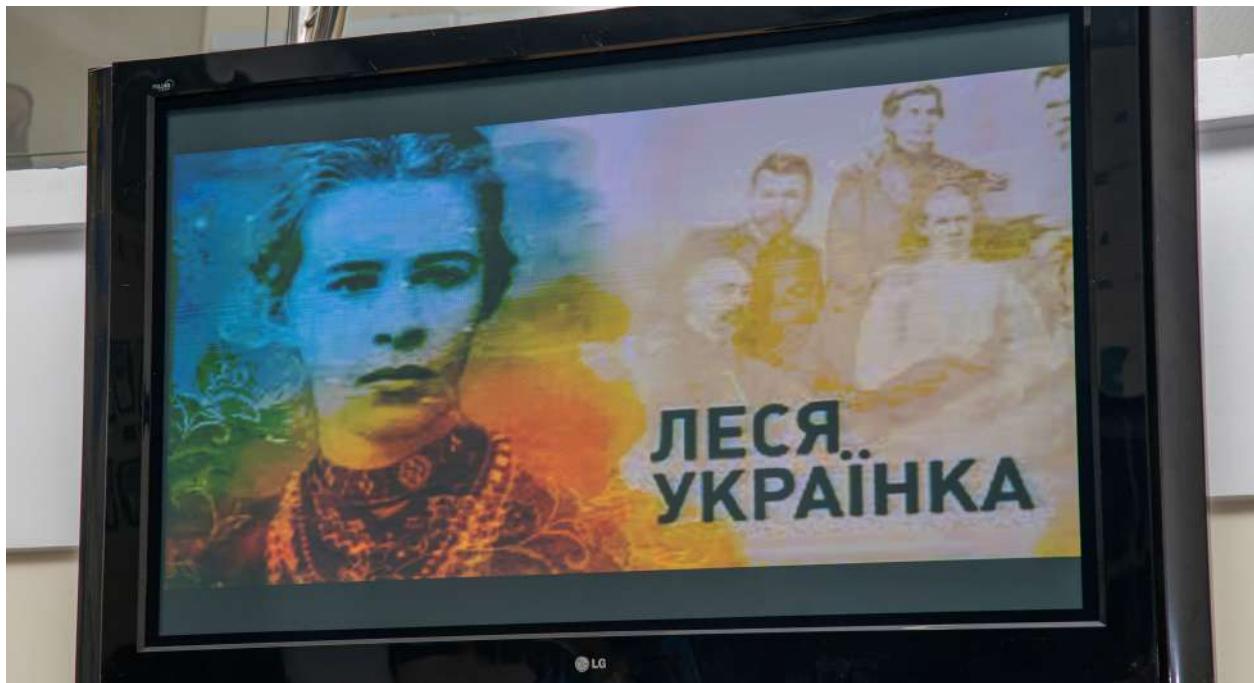
facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої
та актуальної
інформації на
нашому сайті
borysten.com.ua

«Не підлягає забуттю»

Ні, я жива, я буду вічно жити, я в серці маю те, що не вмира...: На Дніпропетровщині громадські активісти говорили про життя та творчість Лесі Українки

150 років тому у Новограді-Волинському – 25 лютого (13-го за старим стилем) 1871 року – у шляхетній і освіченій родині Олени і Петра Косачів народилася дівчинка. Її назвали Парисою, але вона візьме псевдонім «Леся Українка» і стане одним із стовпів української культури. Батько Лесі (Париси Косач) був правником, дійсним статським радником, маршалком Ковельського повіту. Мати (у дівоцтві Драгоманова) – відома письменниця і громадська діячка, яка взяла собі псевдонім – «Олена Пчілка». Її брат, дядько Лесі Українки, Михайло Драгоманов – видатний український історик, філософ, дослідник мови, фольклорист, прихильник ідеї «європеїзму» України.

До 150-річчя з дня народження Лесі Українки у Дніпропетровській ОДА організували творчу зустріч. Громадські активісти говорили про життя та творчість видатної поетеси і письменниці, декламували вірші.

За круглим столом зібралися представники облдержадміністрації та громадських організацій, науковці, письменники.

Представник УВП ОДА Андрій

Ніколайчук розпочав інтерв’ю словами про те, що цей круглий стіл – це не лише шана великій поетесі, але і спосіб об’єднання громадськості. "В часи такої суспільно-політичної ситуації, війни на Сході Україні важливо, аби такі заходи поєднували свідомих і патріотичних українців. Адже постать Лесі Українки – це ще один символ нашої держави, багато її віршів – це певні пророцтва нашого сьогодення", – сказав він.

«Твори Лесі Українки досі живуть та не втрачають актуальності, - зазначив громадський діяч Василь Дудко. - Вона - це той «наріжний камінь» нашої держави, на який маємо спиратися».

Говорили про роль Лесі Українки в розвитку культури країни та державотворенні. Про поезію та кохання в житті письменниці. Відомі та нові аспекти її творчості.

«Леся Українка - геніальна поетеса. Надзвичайно талановита, яку ще не перевершив ніхто. Це символ та бренд України - літературної, культурної, чуттєвої, пристрасної. Незважаючи на хворобу, вона була надзвичайно сильною, - сказала поетеса Леся Степовичка. - Обожнюю її вірші. Вона надихає писати».

Наразі також з'ясувалось, що саме у Катеринославі був надрукований

підручник, який Леся Українка написала в 19-річному віці. Цей факт дослідила дніпропетровська письменниця Леся Степовичка.

«Вона писала підручник «Стародавня історія східних народів». Ольга Кривинюк мешкала у нас, у Катеринославі, працювала патронажною сестрою, і Леся Українка пише сестрі: де б мені видати свій підручник, у Києві чи, може, ти спробуєш у Катеринославі», - розповідає письменниця.

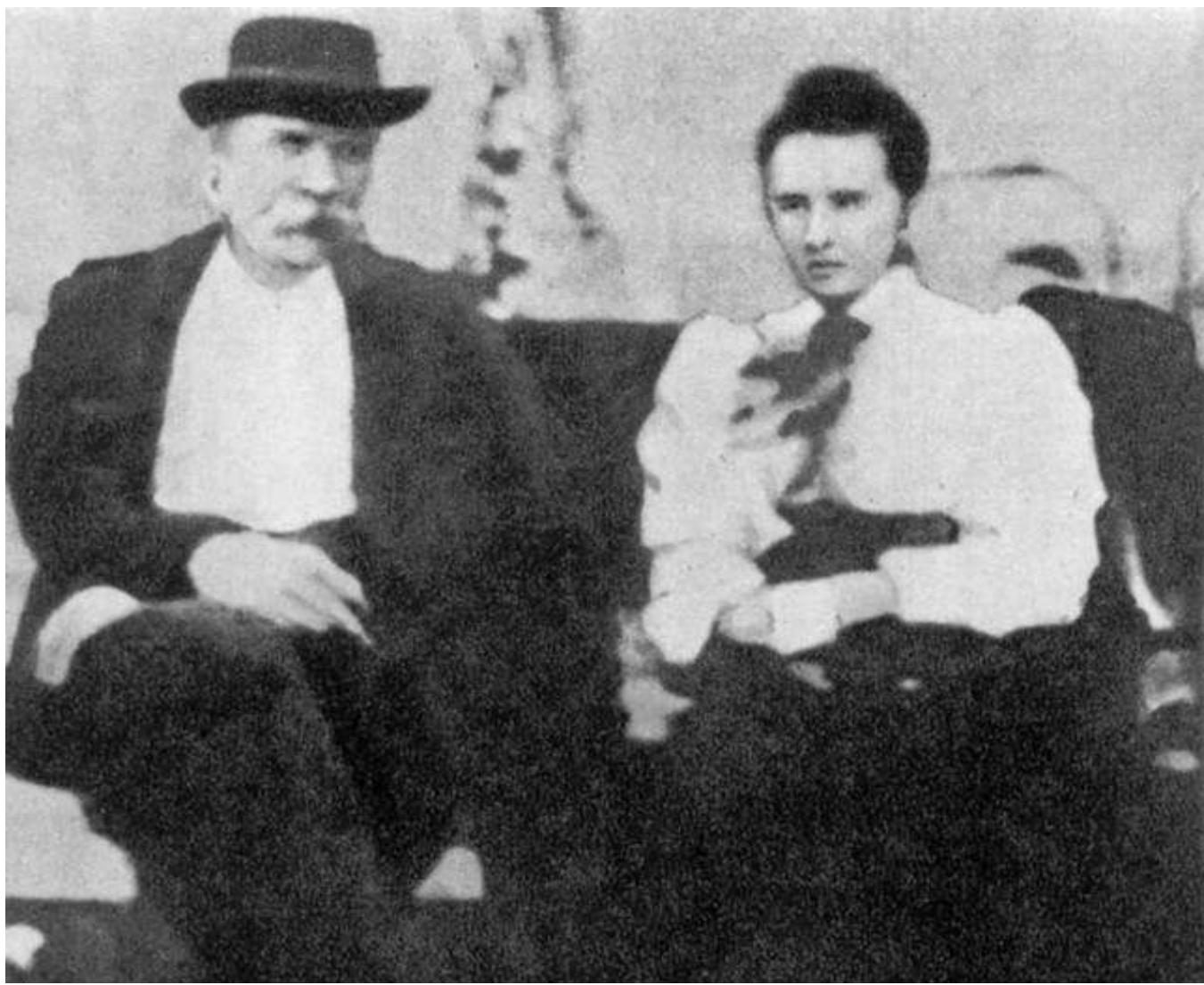
Серед інших тем - діяльність родини Косачів на Катеринославщині. Говорили й про знайомство Лесі Українки та Дмитра Яворницького.

«Леся Українка побувала у Катеринославі лише один раз, у червні 1891-го. Разом з матір'ю та молодшою сестрою їхали до Криму - через наше місто. Відвідали Кодацький поріг - про це поетеса написала у своїх спогадах», - сказала завідувачка меморіального будинку-музею Д. Яворницького Яна Тимошенко.

Пані Яна наголосила, що Із видатним краєнином, істориком Дмитром Яворницьким Леся Українка познайомилася 1910 року, коли лікувалась у Єгипті. Після цієї зустрічі вона писала до рідні в Катеринослав: «Він завзятий дід – лазив і на піраміди, і в піраміди, і де його тільки не носило! Це в шістдесят літ і з ревматизмом...» У подарунок від Лесі про зустріч у Єгипті Яворницький одержав дерев'яну палицю та спільне фото.

“Є також версія, що саме Яворницький своїми цікавими розповідями про козацтво надихнув Українку на історичну поему «Боярня». Науковці зазначають: із Дмитром Яворницьким родину Лесі Українки також поєднувала спільна любов до етнографії. Олена Пчілка, Леся та Ольга збиралі українські народні узори, зокрема, Ольга Косач-Кривинюк замалювала зразки вишивок Катеринославщини. У садибі збережено спільне фото Лесі Українки та Дмитра Яворницького”, - сказала вона.

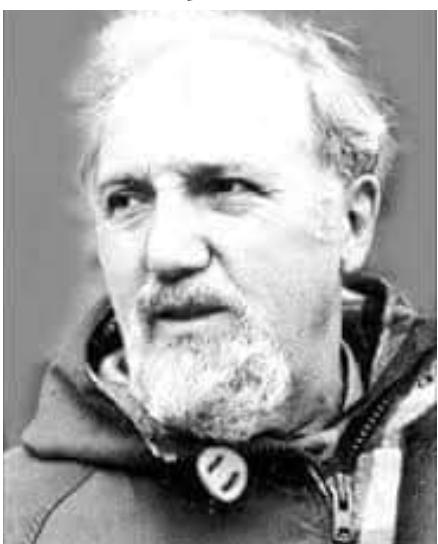

Дмитро Яворницький і Леся Українка. Гелуан, лютий – березень 1910 р. В листі від 2 (15) лютого 1910 р. Леся Українка повідомляла: Вчора був у мене Яворницький, [...] Тепер він поїхав у горішній Єгипет оглядати тамошні руїни, а на поворот проживе тут з тиждень на нашій віллі для відпочинку. В листівці з 4 (17) березня 1910 р. вона писала, що Яворницький вже виїхав з Єгипту. На цих підставах foto можна датувати лютим – березнем 1910 р.

Уляна Романова

===== Видатний учений =====

13 березня 1932 року в с.Старе Місто на Тернопільщині народився ТАРАС ГУНЧАК - видатний американський учений-історик, політолог та громадський діяч. Професор та член Американської асоціації сприяння розвитку науки, дійсний член НТШ, УВАН. Активний діяч української громади в США. Дядько героя російсько-української війни Марка Паславського (Франка).

У його дитячих спогадах залишилася пацифікація, радянської та німецької окупація, нетривалий період праці кур'єром в ОУН за часів Другої світової війни, еміграція до Європи в 1944 році. З 1949 року він мешкає в США, тут здобув освіту, наукові ступені, служив в армії США.

З 1960 року Тарас Гунчак викладав історію та політологію в університеті штату Нью-Джерсі в Ратгерсі.

До наукових інтересів професора Гунчака належать історія українських державницьких і визвольних змагань, розвиток української політичної думки, репресії і Голодомор 1932-1933 рр. в Україні. Т.Гунчак - редактор та організатор видання низки ґрунтовних досліджень та збірок документів, зокрема «Російський імперіалізм в історичній перспективі» (1973), «Українська революція: Документи 1919-1921»

(Нью-Йорк, 1984), тритомника «Українська суспільно-політична думка в 20 столітті» (Мюнхен, 1983), 6-томника «УПА в світлі німецьких документів» у «Літописі УПА» (Торонто, 1983), 9-томника «Тисяча років української суспільно-політичної думки» (К., 2001). Також Т.Гунчак - головний редактор часопису «Сучасність» (1984-1996) та щоквартальника «The Ukrainian Quarterly» (з 2004 р.), член редколегій багатьох журналів.

Професор Тарас Гунчак є активним членом української громади та одним з тих, хто сприяв становленню в Україні демократії. Так, він заснував у 1989 р. фонди сприяння демократизації в Україні та допомоги дітям Чорнобиля.

В Україні зусилля Т.Гунчака поціновані. Він є лауреатом Міжнародної премії ім. П. Орлика за визначний вклад у демократизацію українського суспільства (1995), почесним професором Київського політехнічного інституту, почесним доктором Києво-Могилянської академії, з 1991 р. - професором КНУ імені Тараса Шевченка. демократії. Заслужений діяч науки і техніки України (1993). Має відзнаки Верховної Ради та МЗС України.

==== Колонка редактора ====

ВОРОЖА КРОВ

- оповідання -

Розвідувально-диверсійна група під началом «Месника» була однією з найкращих у складі підрозділів Збройних Сил України, що дислокувалися на лінії зіткнення з бойовиками так званої ДНР. Своїми успіхами вона найперше завдячувала командиру, який був родом з передмістя Донецька і знав буквально кожну стежинку в цій місцині.

Через це РДГ перебувала на одних і тих самих позиціях починаючи з 2014 року. І один Бог знає, скільки їм ще тут бути з огляду на кровожерну Росію.

Чергова зима прийшла не без смутку для товаришів «Месника». Від кулі снайпера, можна сказати по-дурному, загинув «Блакитний». Красень-подолянин з Хмельницького, батько двох діточок, котрий разом з «Месником» був на цих позиціях ще з початку російської агресії.

Прощаючись з товаришем, усі члени РДГ поклялись не залишити без уваги родину загиблого. Своєї обіцянки дотримувалися й дружина та доні «Блакитного», час від часу отримували то колективного листа, то грошовий переказ, а то просто вітальну листівку. Бойове братерство міцніше навіть від родинного.

На екваторі зими командир викликав до себе «Месника». Той зразу здогадався: буде нове завдання. - Григорію, - по-товариські звернувся до підлеглого командир, - потрібна твоя допомога. Ми вже пару тижнів спостерігаємо, як сепарія підвозить на свої позиції різного роду вантажі. Що це таке? Для чого призначено?

Наскільки це небезично для нас?

- Ну, в такому разі треба «язика» брати, - задумливо промовив «Месник».

- Я так вважаю. Позаяк не просто якогось рядового - наркомана, а, бодай, з молодших офіцерів. Порадься з хлопцями як це краще зробити.

Близько тижня вистачило «Меснику» і його товаришам, щоб розробити операцію. Було вирішено взяти «язика» у селі Широке, що перебувало під контролем сепаратистів. Там по окремих хатах дислокувалися молодші командири ворожих з'єднань, що протистояли нашим підрозділам на лінії зіткнення. Важкими сепаратистів поводилися в тимчасових помешканнях більш, аніж розслаблено, бо деякі з них навіть примудрилися підженитися. Зробити у Широкому це було не складно. Село суцільно шахтарське. А у шахтаря, як відомо, вік недовгий. Коли не аварія в забої, так горілка вкорочували чоловікам вік по всьому Донбасу. Так що самітних молодиць не бракувало...

Для непростої операції «Месник» вирішив задіяти разом з собою п'ять чоловік. Чим більше людей, тим складніше бути непоміченим. Будь-які бойові дії - неминучий провал операції.

На завдання вирішили йти перед зимовим світанком. Він доволі темний, а сон в таку пору особливо міцний. Широке «Месник» знов зізнав як свої п'ять пальців. Тут свого часу ходив декілька років до місцевої школи, коли батько працював агрономом у тутешньому колгоспі.

Щоправда, з того часу багато що змінилося у селі. Але на загал більшість мешканців залишилась жити у хатах знайомих «Меснику» ще з дитинства.

Розвідка донесла, що у хаті колишньої вчительки Григорія Марії Іванівни живе якісь ватажок сепаратистів, котрій їздить на великому, мабуть, віджатому джипі. Побіля нього у дворі часто помічали високу струнку жінку.

- Невже Олена, - майнула тоді в голові «Месника» згадка про доню вчительки.

Але він якнайскоріше відігнав цю думку. Та невже розумна і гарна Олена, найперша красуня їхнього класу, буде товарищувати з якимись сепарськими покидьками?!

Пересувалися хлопці «Месника» до заповітної хатини за усіма правилами розвідувальної справи. На годиннику було 10 хвилин на третю, коли вони зайняли відповідні позиції побіля знайомого ще з шкільних років «Меснику» будинку. Вікна хатини доволі великі. Тому в приміщення було вирішено залізти, видушивши шибку на кухні, а вже потім потрапити чи то спальні, чи зали. В залежності від того, де б знайшли командира - сепаратиста. «Месник» залишив двох бійців назовні, а сам вужем прослизнув разом з двома іншими у теплий простір помешкання. Опинившись на кухні, троє бійців на якусь мить заклякли. А потім «Месник» жестами дав своїм хлопцям розпорядження:

- Ти сюди, ти туди, а я прямо...

Десь в глибині хати підступно занявчала кицька. «Месник» попрямував до дверей, котрі, схоже, були у спальні. Блідий зимовий місяць ледь освітлював йому короткий напрямок. Ось він майже вже підійшов до дверей спальні і цієї миті спалахнуло надзвичайно яскраве через суцільну темряву електричне світло.

- Хто Ви такі?! Що Ви тут робите?!

- закричала жінка, закутана в теплу товсту ковдру.

«Месник» закляк на місті: це була Олена. Але представлятися у нього не було ані часу, ані бажання. Тієї ж миті у дверях з'явила постать якогось пузаня. Діяти слід було рішуче. І «Месник» добре засвоєним ударом в кадик поклав товстуна на підлогу. На шум прибігли товариши. Олена, остаточно збита з пантелику, перелякано мовчала.

- Знайдіть його одяг! - наказав підлеглим «Месник». - Завернімо в ковдру і винесемо надвір. На холоду якраз очунає і швидко його вдягнемо. Почувши голос «Месника», Олена напружено повела головою. Виглядало, впізнала однокласника. Та привало це зовсім не довго. За якусь хвильку - другу вони вже одягали пузаня за сільськими городами. Щоб той не заважав, в рота вставили кляп та ще й зав'язали очі. Вели його засніженими кучугурами, дослухаючись до тиші, аби не прогавити можливу загрозу. «Язык» переставляв ногами важко, дихав, як ковалській міх, напевно, потурбували його українські бійці після добрячого перепою.

Коли опинилися на контролюваній нашими території, було вирішено зробити короткий привал. Передсвітанкова скуча зимова заграва висвітлила голі дерева посадки, де вони зупинилися.

- Розв'яжіть очі та дістаньте кляп - так легше буде його везти, - наказав хлопцям «Месник».

- Так что, Гриня, «украм» продался!

- ратом почув здається знайомий голос «Месник».

Глинув на «язика» і отетерів: перед ним був однокласник Микола Шумаков.

- Ось де ми з тобою зустрілися, друже! Лише я нікому не продавався. А ось чому ти до бандитів пішов?

- Ми не бандити. Ми свою землю захищаєм от фашистов

- Таких як я, - з докором промовив

«Месник». - А Олену навіщо до своїх брудних справ залучив?!

- А она, если хочешь знать, тоже за Новороссию. Все честные люди Вас не поддерживают. Холуй Випиндосовские, - зло проморив Шумаков.

- Ну, ты меня тут российское телебачение не демонструй! Будешь перед украинским законом отвечать за свои злодеяния, - сурово проморив «Месник».

Вине не скончал фразу, как Шумаков, наверно, легко из огляду на свое пузо, подхопившись и чмокнувшись в губы посадки. Всем пятеро выхопили зброю.

Вогонь лише по ногах! - кричал «Месник».

Пораненного сепаратиста тягли на видоруч змайстрованих ношах по черви. А этого, как из доброго кабана, стекала и стекала кровь. До мисця призначення «язика» доставили вже без свідомості.

Здавши Шумакова в медичну частину, «Месник» поспішив у свій бліндаж. Хотелось, бодай, трішки відпружитися після важкої ночі. Але відпочити Григорію не випадало. Щойно приліг, як перед ним опинився парамедик Дмитро Івашків.

- Друже «Меснику», Ваш трофей

конає. Багато втратив крові. А у тебе з ним однакова і група, і резус-фактор. Терміново потрібне пряме переливання.

- Ці сепари з мене буквально кров п'ють, - бурчав «Месник», натягаючи у теплени чоботи.

Медчастина їхнього з'єднання - звичайний бліндаж. Лише великий за розмірами. У кутку, на дальньому ліжку, лежав Шумаков. Йому дещо полегшало. Це було зрозуміло з того, як стурбовано він поводив очима.

- Григорію, лягай ось сюди, - попрохав парамедик, вказуючи «Меснику» на сусіднє з Шумаковим ліжко. І заходився побіля свого медичного реманенту.

- Ну, що Миколо, - з веселими нотками в голосі звернувся до полоненого «Месник». Влиємо зараз тобі ворожої бандерівської крові й почнемо кричати «Слава Україні!». А ще гімн співати з ранку до ночі. Укрофашисти дуже вигадливі. Просто в душу саму залаязть..

Шумаков нічого не сказав у відповідь. Лише дихав часто і голосно. Парамедик Дмитро Івашків почав пряме переливання крові від українського розвідника до сепаратистського ватажка...

Фідель Сухоніс

+++++Християнська сторінка++++

Люди читають, міркують і пишуть листи

Дуже важливо, що люди, які беруть участь у християнському просвітництві, читають, міркують і пишуть листи. Микола Петриченко з Кагарлика на Київщині написав: «Слухав по радіо про книжки, які зробили з радіопередач. Сказали адресу, а я не встиг записати. А дуже хотілося б почитати. Чи не могли б ви ту адресу мені якось сказати? Буду дуже вдячний».

При цій нагоді треба сказати, що ініціатором і видавцем цих книг став відомий журналіст з міста Дніпра Фідель Сухоніс, який обіцяв вислати ці книжки людям. **Ось його адреса: Фідель Сухоніс, абонентська скринька 791, місто Дніпро, код 49000.**

В селі Ластівці біля Кам'янця-Подільського живе Віталій Микула, який пише до нас: «Сподобив мене Господь навчитися користуватися усіма цими новітніми штучками, тож тішуся з того і радію, що можу до вас писати. Так набагато краще, бо ручку тримати вже не сила, а інколи хочеться, як то кажуть, в люди вийти. Зараз багато і не походиш, і не наїздиш, то сиди собі вдома і розважайся, як можеш. Оце ось недавно почув, що книжки повиходили з вашими передачами, так я заінтересувався. Хотів би почитати ті книжки. Я записав адресу, але сумніваюся чи правильно, а спитати немає у кого. То скажіть, чи правильно я ту адресу записав, до кого про книжку писати треба. Записав так: Фідель Сухоніс, абонентська скринька 791, місто Дніпро код 49000».

Тепер переїдемо до листів, автори яких чекають на пояснення тих чи інших явищ. «Звертається до вас Нижник Ніна. Живу я в селі Варварівка Полтавської області. Я вже давно не слухаю тих, що скубутися за московську церкву, хто за київську чи за нову українську. Нехай собі скубутися. Бог всерівно один. А от мене зацікавила така церква як старообрядчеська. В сусідньому селі їхня церква була

ще здавна, але наші люди її обходили сотою дорогою. Чогось боялися, хоча її серед наших, хоча її зрідка траплялися люди, які до тієї церкви ходили. Вони завжди трималися якось окремо. Мене одна знайома, що тудиходить, з собою кличе до тієї церкви, а мені лячно. Чогось думається, що то сатанинська церква. Хоча ті люди такі спокійні, ні з ким не сваряються, тихо її мирно моляться і все. Ні в яких колотнечах участі не беруть. Чи ви щось знаєте про старообрядчеську церкву і чи не гріх або щось інше нам православним людям до неї ходити? Буду вдячна, якщо ви мені підкажете. Спасибі зарані».

Нічого сатанинського у цій церкві немає, це православна церква. Старообрядці, старовіри – релігійно-сусіспільний рух, що виник у середині 17 століття в Московському царстві як реакція проти церковних реформ патріарха Никона. Не усі православні сприйняли новації її відмовилися від них. Втікаючи від російських переслідувань, старообрядці оселялися в Україні і створили низку так званих розкольничих слобід. Оселення цих слобід відбувалося з добільшого з дозволу місцевих державців як старшини, так і монастирів, зокрема Києво-Печерської Лаври. Указ Петра Першого 1716 року легалізував становище старообрядців на Гетьманщині та затвердив їх права та володіння.

Основним заняттям старообрядців було сільське господарство (хліборобство, городництво й садівництво), різні види ремесла й промисловості, торгівля. Нині на території України є близько 50 старообрядчих храмів. Ніна Нижник правильно написала: Бог все рівно один. То йдіть до тієї церкви, яка вам довподоби через її сусідство чи з інших причин, якщо там звучить Боже Слово і молитва до Господа нашого Ісуса Христа.

Авторку цього листа я не назву. Жінка з Київщини пише: «Вітаю шановних ведучих і бажаю вам доброго здоров'я! Вибачте, що друкую, а не пишу листа як годиться. Права рука зараз в гіпсі, а от приспічило написати. Воно ж то так, доки не свербить, то не чухаєш. Часто чую про терпіння, щоб усі ми були терплячими до всіх й усього. А ще недавно ви, Леоніде Остаповичу, сказали, що коли закінчується терпіння, то настає довготерпіння. Так то воно все зрозуміло, але ж як його насправді виконати? І що тоді, коли усе складається погано, то й терпіть треба до самого кінця? Як те довготерпіння понять? Я ось вже 30 років терплю свого чоловіка, а він не міняється, яким п'яницею та гулякою був змолоду, таким і остався. Діти кажуть: кинь та переходь до нас, а я все терплю і надіюся на країце. А чи воно буде? Кинуть його самого, так пропаде, а жити ось так вже не сила. Так що не знаю, що й робить. Я вже те довготерпіння давно терплю, а кінця краю йому не бачу. То підкажіть, люди добри, чи є у довготерпіння якийсь край? Вже так жити не сила і сама не знаю, яке рішення прийняти. Люди різне совітують, а що ви на те скажете? Будь ласка, підкажіть».

Цей лист ставить мене у складне становище. Просто по-людському я співчуваю цій нещасній жінці. Я порадив би звернутися до місцевої церкви і попросити поговорити з її чоловіком, змалювати усю ситуацію. Може це допоможе. Але доки він сам не визнає свою залежність від горілки, зрушень не

буде. Також діти кличуть її до себе, то може піти до них бодай на якийсь час. Щоб чоловік відчув, як бути самому. Але у християн довготерпіння має інше тлумачення. Християнське терпіння – це дух, котрий ніколи не упокориться і не визнає поразки. Цей дух не може зламати жодне нещастя, або страждання, розчарування або збентеження, але котрий витримає до кінця. Довготерпіння означає терпіння в поводженні з людьми, це риса характеру людини, яка без зlostі й скарг витримує неприємних людей, не дратуючись. Апостол Петро каже про Боже довготерпіння: "А довготерпіння Господа нашого вважайте за спасіння" (2 Пет. 3:15). У християнина повинно бути таке ж довготерпіння до своїх побратимів, яке проявляє Бог до кожної людини.

Християнин покликаний зберігати вірність не тоді, коли його життя повне духовних розрад, а завжди – і в моменти смутку і розчарувань теж. Він покликаний терпіти не доки терпиться – а до смерті. Це вище за людські сили – це надприродний дар Святого Духа. І цей дар подається разом з іншим даром – надією. Мине не дуже багато часу – і наші випробування закінчаться. Наша місія буде виконана.

Я розумію, що ці слова можуть не потешити авторку листа, але таке покликання кожного християнина.

Ось ще лист з цікавим запитанням з історії церкви: «До вас звертається Пасько Фаїна Яківна. Живу я в Івано-Франківську. Ми усі, наша родина, та й багато хто з наших друзів та знайомих – греко-католики. Ми до іншої церкви неходимо, але й не проти вибору іншими. Кожен має право ходити до тієї церкви, де йому країце з Богом спілкуватися. Це така моя думка. Хочу запитати як ви ставитеся до нашої церкви. Може ви вважаєте її якоюсь недоконаною, бо є такі думки у декого. Я не знаю, у яку церкву ви ходите, але те що і як ви говорите, то не різнятися з тим, що ми чуємо у нашій церкві. І що ви мені на те скажете? Дякую за увагу і всього вам хорошого. Фаїна Пасько».

Я скажу, що не бачу різниці між православними, які належать до Православної Церкви України і Української Греко-Католицької Церкви. Політичні причини змусили людей шукати підтримки у Римі, залишаючись вірними візантійському обряду Церкви. У Речі Посполитій у XVI столітті вірні східного обряду нерідко зазнавали дискримінації та були обмежені в правах. Київська митрополія, що залишилася під канонічною юрисдикцією Константинополя, не могла одержати належної підтримки від матірної Церкви, яка сама переживала тяжкі часи. Тому ієрархи митрополії почали шукати інших, більш ефективних шляхів подолання зовнішніх загроз.

Епіскопат наприкінці XVI століття прийняв синодальне рішення перейти під опіку та захист Римського Апостольського престолу. Так, було укладено Берестейський унійний акт 1596 року, який означував відновлення сопричасної єдності Київської Церкви з Латинською. Архітектори церковного порозуміння мали на меті не лише зберегти традиційний церковний устрій, східний (візантійський) обряд, а й протистояти асимиляції українців та білорусів чи переходові на римо-католицизм. Отже, греко-католики і східні православні – єдине ціле і може настати час, коли вони об'єднаються і в Україні знову буде єдина Церква. На все Божа воля.

Цей лист з Сміли на Черкащині: «Мене звати Муніра, сам я татарка, не з тих, які кримські, а справжня. В Україні живу вже давно, тут народилися і вирости мої діти, люблю цю країну і її мову, а ось вивчити якось не склалося. Те, що ви робите, дуже важливе для наших людей, ось тому я й вирішила написати. Ви звертаєтесь до дуже дорослого слухача. А чи немає у вас планів, задумів, як стосувалися б напряму молоді? Мені відається, що для молодих людей ваші висновки важкі, а Слово Боже їм дуже потрібне, хоча у більшості своїх вони цього, на жаль, не усвідомлюють. Я запитую, бо бачу, як мої внуки підростають і спілкуються з

рівесниками, що дивляться, слухають, читають. Виходить, що вони практично не мають альтернативи усьому цьому інтернетному свавіллю. Треба усім розумним і мислячим людям зусилля об'єднати. Як ви вважаєте? З повагою, Муніра Гельфанівна».

Я повністю згоден з Мунірою Гельфанівною щодо молоді і готовий послужити у цій важливій площині. Просив би батьків залучати дітей і внуків до читання наших бесід і пояснювати їм, про що йде мова. Цей лист на сьогодні останній. Пишє Віктор Олександрович Паньков з Броварів біля Києва: «Прослухає радіопередачу про те, як ми можемо засмутити Бога, не втерпів аби написати. Я б радив про це говорити постійно. Бо що робиться у програмах це ж просто жахіття. Колись такого не було. Де зевидано, щоб такий був низький рівень радіо і телевізійних програм, у яких звучить навіть брутална лайка. Істинно вони не відають, що творять. Але ж і не хочуть відати. Спробуй зробити їм зауваження, так накинутися на тебе, як та вовча зграя. Треба не мовчати, треба боротися, аби страх Божий з'явився серед людей».

Віктор Олександрович має рацію: люди змінилися і засоби масової інформації сприяють цим негарним змінам. Ми намагаємося зробити свій внесок, щоб загальмувати моральне падіння. Сили наші порівняно з усім світом нерівні. Перший і природний наслідок віри є Христа – це покаяння і відвертання від зла. Коли ми виявляємо віру є Господа і покладаємося на Нього, ми природно звертаємося, приходимо до Нього і залежимо від Нього. Таким чином покаяння – це віра у Викупителя і покладання на Нього в тому, що ми не можемо зробити для себе самі. Через діяння, і милість, і благодать Господа ми можемо стати новими створіннями у Христі і, зрештою, повернутися і жити у присутності Бога. Амінь.

Почесний доктор теології та професор кафедри релігієзнавства НаУОА Леонід Остапович Якобчук

ЗБЕРІГАЙМО ЧИСТОТУ РІДНОЇ МОВИ

Де що про чутъ-чутъ

Мало хто не вживає російський прислівник *чутъ* чи його варіант *чутъ-чутъ*. То хтось *чутъ-чутъ випив*, а чомусь був п'яний, то хтось *чутъ-чутъ запізно прийшов до праці* тощо.

На думку знаного мовознавця Миколи Лесюка, прислівник *чутъ* в українській мові не вважається в нормованим висловом, то й вживати його не варто. Замість нього можна сказати ледь; *ледъ-ледъ*. Ледь не впав, ледь не проминув вулицю, ледь не запізнився, трішки випив (щоб тільки не більше!) тощо.

Можна сказати *ледве* або *ледве-ледве*, можна вжити слово *мало*: мало не впав, мало не забув.

Чи справді тіло чешеться?

У людини через хворобу чи з інших причин, як вона сама про це заявляє, тіло *чешеться*. Як же воно чешеться? Гребенем чи якимось іншим предметом? І чи воно аж таке волохате, що хоче чи мусить *розчісуватися (чесатися)*?

Виявляється, що тіло просто *свербить*, і чесати його зовсім не треба, хіба що десь трохи почухати. Отже, тіло само не чешеться, воно свербить, а його в такому разі якось непомітно для сторонніх треба почухати.

Особа чи особистість?

Обидва ці слова мають свою власну семантику. Лексема *особа* позначає окрему особу, індивід, пор.: *“Він сам своєю власною кругленькою особою, стояв, зігнувшись над пательнею”* (М. Коцюбинський). Часом, коли мовиться про багатьох людей, слово *“особа”* в множині (*“особи”*) замінює множину інших слів, зокрема слова *“чоловік”*, пор.: *“На нараду прийшло багато осіб”* (з живого мовлення).

Лексема *“особистість”* означає індивідуальність людини, сукупність її духовних і фізичних властивостей.

У засобах масової інформації часто можна натрапити на такі речення: *“У політиці з’являються нові обличчя”*. Очевидно, доречніше було б вживати в

такому значенні лексеми *“особистість”*,

бо слово *“обличчя”* (калька з російської лексеми *“лица”*) тут недоречна.

Пам'ятник чи пам'ятка?

Лексема *“пам'ятник”* позначає архітектурну або скульптурну споруду в пам'ять чи на честь кого-, чого-небудь, пор.: *“Вони повернули на гору до пам'ятника князя Володимира, де ввечорі гуляло дуже багато людей”* (І. Нечуй-Левицький).

Коли йдеться про пам'ятник на могилі, то часто вживаються слова *“надгробник”* і *“надгробок”*.

Лексема *“пам'ятка”* має декілька значень. По-перше, вона позначає річ, що належить до культури минулого, пор.: давні церкви, замки, первісні вали, могили, городища. По-друге, слово *“пам'ятка”* позначає предмет, що слугує нагадуванням про кого-, що-небудь, як ось: *“Хоч я й не дуже в сих речах кохаюсь, та пам'ятка від любої Йоганни, хоч би яка, для мене завжди мила”* (Леся Українка).

Пішов по воду чи пішов за водою?

Це залежить від того поняття, яке ми вкладаємо в речення: якщо йдеться про мету руху, то треба ставити прийменника *по* (“Ми ходили по гриби”. – П. Воронько), якщо напрям руху, -- прийменника *за* (“Пливи, косо,

тихо за водою, а я піду слідом за тобою". -- пісня; "Я йду по лікаря, бо хворому дуже тяжко", але "Я пішов за лікарем до його кабінету взяти рецепт").

Чи Новий рік наступає?

Кажуть: поздоровляю з наступаючим Новим роком, поздоровляю з наступаючим святом і под. Як не без гумору зауважує мовознавець Микола Лесюк, -- ніхто тут ні на кого не наступає. Наступають тамна Сході України російські окупанти, а Новий рік чи якесь інше свято **не наступає, воно надходить**. Інколи ми його довго чекаємо, а деколи воно стрімко наближається, бо час, на жаль, дуже швидко протікає, як і наше життя.

Але не треба казати з наступаючим бо, по-перше, це активний дієприкметник, який в українській мові вживати не рекомендується, а, по-друге, свято не наступає, а надходить, тому цей вираз замінююмо таким: **поздоровляю Тебе (Вас) із прийдешнім Новим роком, святом тощо**.

Нічого гріха тайти?

У російській мові є вислів нєчево греха тайти. Його так і перекладають, ніби українською: нічого гріха тайти.

Це калька, і її треба замінити українським фразеологізмом ніде правди діти. Пам'ятаймо, що **фразеологізми буквально не перекладаються**, вони мають у кожній мові свої відповідники.

Чи варто взятися за роботу?

Деколи чуємо з уст і бачимо на письмі вислови на зразок: "Варто мені взятися за роботу, як він одразу кличе мене до себе"; "Варто мені лягти, як миттю засинаю".

В обох цих фразах слово **варто**, уже в значенні прислівника, стойте не до речі, його механічно перенесено з російського вислову "стоит мне взяться за работу", "стоит мне лечь". По українському в таких випадках слід сказати: **"Тільки (або: тільки-но, як тільки) візьмусь за роботу, він одразу ж кличе мене до себе;** **"Тільки (або: тільки-но, як тільки) ляжу, миттю засинаю"**.

Слово **варто** кажемо тоді, коли хочемо висловити, що слід або не слід щось робити, що є в цьому потреба чи рація: "І справді варто було попливти човном" (І. Нечуй-Левицький). "Варто щось попоїсти" (Б. Гроінченко).

Слова і вислови, що засмічують нашу мову

- "він за походженням (по походженню) українець" замість "він з походження українець"
- "він зробив це за наказом директора" замісто "... з наказу директора"
- "за бажанням публіки концерт повторено" замість "на бажання публіки..."
- "з точки зору" замість "з погляду"
- "захворіти чим" замість "захворіти на що"
- "і так даліше" замість "і так далі"
- "махровий дурак" замість "повний дурень"
- "мені хватає" замість "мені вистачає, мені достатньо"
- "на самому ділі" замість "насправді"
- "носовий платок" замість "хустинка (хусточка) до носа"
- "поварена сіль" замість "кухонна сіль"
- "полове життя" замість "статеве життя"
- "полові відносини" замість "статеві відносини"
- "привести приклад" замість "навести приклад"
- "ручна кладь" замість "ручний багаж"
- "смутно пам'ятаю" замість "нечітко, неясно, невиразно, туманно пам'ятаю"
- "угнаний автомобіль" замість "викрадений автомобіль"
- "упав в обморок" замість "знепритомнів"
- "хлопати в долоні" замість "плескати в долоні"
- "хлопати вухами" замість "розвісити вуха, бути неуважним"
- "я живу по вулиці І. Франка" замість "я живу на вулиці І. Франка"
- "язва жолудка" замість "виразка шлунка"

Шановний пане редакторе!

Однак розкажу Вам дещо про себе. Ще в 90-тих роках бувала я два рази у Вашому рідному Дніпрі. Вперше на Лікарському Конгресі, а відтак в переїзді по Дніпрі до Одеси та Криму. Багато маю спільногого з тим містом. Навіть часами помогала одному з пластунів.

Гарне це місто. Оглянула місто, бувала в Музей Яворницького з його степовими бабами та була в садибі Яворницького. Пригадую піраміду світлин і пам'ятних залишків замучених большевиками Ваших громадян. Це щось надзвичайне - ніде інде такого не зустрічала.

Коли вчилась в гімназії, перебуваючи Німеччині в таборі переміщених осіб (DP), вчили мене в гімназії професори з Дніпропетровська, а це Іван Марченко - математик, Губаржевський хімік що пізніше став священик Укр.Православної Церкви та проф. Порченко - фізик.

Не було тоді жодних підручників, тож викладали все із пам'яті а ми записували. Вони мені дали основи тих наук і сьогодні їх з великою вдячністю згадую.

Із свого пластового життя, то завдячуємо своє захоплення і приналежність до Пласту скавтмастру Леоніду Бачинському, якого рід довго проживав в Дніпропетровську.

Бачинських було чотирьох братів, один здається був епископом Укр.Православної Церкви Один з братів спочив в лісах Биківні біля Києва. Брат Леонід помер тут США.

Саме вчора одержала вістку, що наш знакомий кооператор Володимир (Мірко) Пилищенко помер. Він передав частину своєї цінної книгозбірні у посідання міської бібліотеки Вашого міста.

Це відділ бібліотеки ім. сенатора Меккейна.

А на кінець похвалюсь, що я близька родичка патріарха діточкої літератури України Всеvoloda Нестайка. Він був стриєчним братом моєї мами (син брата моєї баби). Тримаю родинний зв'язок з його донькою яку відвідую коли бую в Києві.

Ореста Фединяк,
(Чикаго, США)

Присвята Лесі Українці на 150 ліття з дня народження

*Я згадую горобчика, маленьку Лесю,
Що з болю не могла на піаніно грати
Та звеселяти музикою всіх щодня.*

*У Лесі не бракувало сили духа,
Могло забракнути чорнила, олівіця.
Думками все летіла у чужі держави
Мови вивчала - поезію писала.
Кривду від москаля свому народу,
Описувати не могла.*

*Драми, трагедії в чужих країнах
Переливались на Українське політичне буття.*

*Всі згадуємо Лесю, що все перемагала,
Уміла жити з недугою в чужих краях.*

*Україну міцно любила, своє ім'я нею прикрасила
І в лісі з Мавкою і Бояринею вік перебула.*

*Своєю творчістю, могутніми словами
Перемагала тих, хто москалеві поклоняється.*

*Її слова боротися - людей навчати
Будуть вічно жити та полум'ям горіти!*

*Всі ми вдячні, пошану і любов
До Тебе Лесю несемо в Україні і чужим народам.*

*А нагорода Твого імені для мене зіркою сіяє
До праці далішої для України закликає*

*Ми ніколи не забудем, як Ти не забувала
Свого Народу в тяжких обставинах життя.
Навчила нас перемагати, любити і працювати,
Хвала Тобі, Пошана і Вічна Слава, Хвала !!!*

Любов Василів-Базюк
Також Волинянка
23 лютого 2021 р.

Цікавинки діаспори

День народження 20 березня святкує диригент та мистецький керівник славетної Української капели бандуристів імені Тараса Шевченка у Північній Америці ОЛЕГ МАХЛАЙ.

Він народився 52 роки тому в одному з найбільших осередків української діаспори, Клівленді (Огайо). З п'яти років грав на фортепіано та скрипці, з 15 - гру на бандурі. Причому його наставником став геніальний Григорій Китастий.

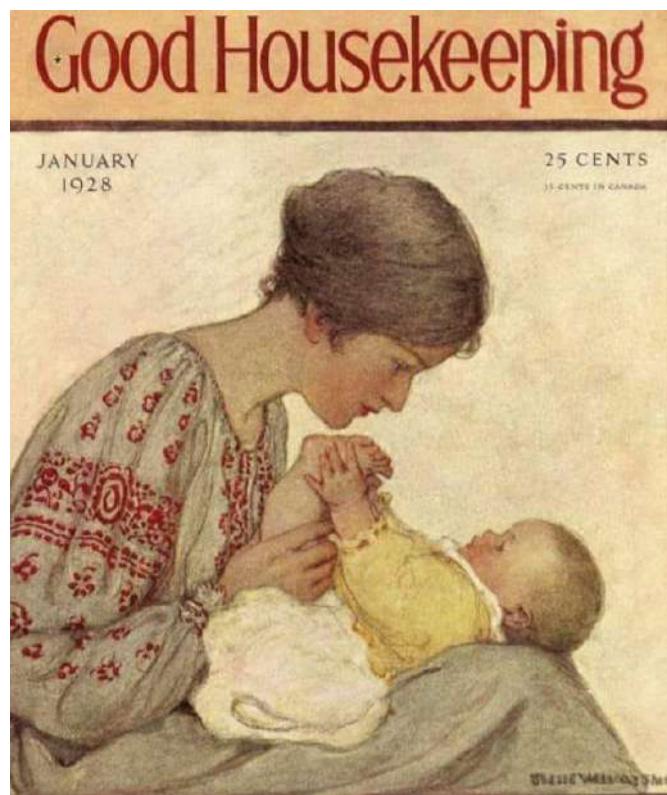
Це захоплення і визначило долю Олега Махлая. Він здобув

бакалаврський ступінь з мистецтвознавства на факультеті музичної історії та літератури в університеті Case Western Reserve University Клівленда. Навчався також в Італії та в 16 років став диригентом хору при православному храмі Св. Володимира в Пармі.

З студентських років був лауреатом низки премій та конкурсів, зокрема здобув премії Кеннеді та Чарльза Клеменса за талант. Також отримав стипендію у Музичному інституті Клівленда, а опісля - у 1986 р. виграв конкурс у Консерваторії Baldwin Wallace, у 1987 р. став студентом року, і як скрипаль запрошений до Молодіжного оркестру Клівлендського симфонічного оркестру. З 1983 року Олег Махлай - учасник Української капели бандуристів Північної Америки імені Шевченка (США). І в 26 років став її керівником. Під його орудою капела виступала в найкращих залах США та здійснила низку концертних турів у США, Канаді, Франції, Великій Британії, Австрії, Німеччині і двічі в Україні. А ще Олег Махлай - дипломований юрист та чинний суддя адміністративного суду в штаті Огайо!

Українка у вишиванці із немовлям на руках на обкладинці жіночого журналу "Good Housekeeping" за січень 1928 року. Журнал виходить з 1880-х років і був досить популярним у США та Канаді, теж його обкладинка одразу привернула увагу. Тим більше, що для неї було використано картину Jessie Willcox Smith, однієї з кращих американських художниць - ілюстраторок. Її ілюстрації до дитячих книг і журналів в 1920-1930-х рр. було одними з найпопулярніших, а серед них - її серія робіт на тему матері та дитини. Поява у ній зображення українки у вишиванці невипадкова, адже Джессі мала українське коріння. Причому вона часто носила вишиванки, популяризуючи їх.

"Аркан" українського та американського художника Едварда Козака (Еко). 1964 рік. Зберігається в Українському Музеї в Нью-Йорку (Ukrainian Museum). Фото: ©The Ukrainian Museum

Канадський бізнесмен ЮДЖИН МЕЛЬНИК входить в сотню найбагатших мешканців Канади, має успішний фармацевтичний бізнес, є відомим меценатом, а також завжди говорить про своє українське походження і підтримує українські сиротинці.

Юджин (Євген) Мельник народився у 1959 році у Торонто в родині емігрантів з чернівців, які опинилися в Канаді в 1940-х роках, після того, як Буковину "воз'єднали" з СРСР.

Юджин продовжив справу свого батька, який заснував фармацевтичну фірму, але просунувся значно далі у цій індустрії. Справжнім проривом стала запроваджена ним комп'ютерна систематизація лікарських препаратів. У 1989 р. він заснував фармацевтичну компанію, що займалась розробкою та дослідженням нових медичних препаратів. Нині Юджин Мельник - співвласник однієї з найбільших канадських фармацевтичних

корпорацій «Biovail Corporation» з щорічним доходом в \$2 млрд. Сам Юджин має дохід \$1.2 млрд, що робить його одним з найбагатших людей Канади (79-та позиція в рейтингу 100 найбагатших канадців).

Успішний бізнесмен також володіє хокейним клубом «Ottawa Senators», за який заплатив 120 мільйонів доларів США. Причому, купив фактично збанкрутілий клуб, а вже за рік команда опинилася на другій сходинці рейтингу.

Ще одне цікаве захоплення мільярдера - розведення коней. Він має ранчо у Флориді, де утримується понад 550 добірних коней, що беруть участь у різних змаганнях.

Бізнесмен не лише багато працює, а й займається благодійністю, підтримує соціальні проекти. Одній з шкіл Мельник передав майже \$2 млн на закупівлю новітнього обладнання. Ще мільйон - на допомогу дитячому медичному центру. А центральний лікарні Торонто - \$5 млн.

Не забуває Юджин Мельник і про історичну батьківщину. В Україну він Юджин вперше приїхав після здобуття Україною незалежності в середині 90-х років. З 1995 року регулярно поставляє в українські дитячі будинки медикаменти та вітаміни, спонсорує організацію дитячих таборів. Під опікою його благодійного фонду понад 200 таких закладів, в яких проживає майже 100 тисяч дітей. Протягом 20 років він щороку приїздить в Україну, щоб особисто передати подарунки.

З огляду на його активну благодійницьку діяльність, він є доволі популярним. Особливо в рідному Торонто. Коли в 2014 році йому знадобилася термінова трансплантація печінки, серед канадців знайшлося півтисячі донорів, готових пожертвувати свій орган. При цьому донор, чия печінка таки підійшла Юджину, побажав залишитися інкогніто і відмовився від матеріальної винагороди.

--- Я люблю Україну! ---

Надія Слівінська із Дніпра не лише красива зовні, але і душою. Дівчина впевнена – майбутнє в України залежить від нас. І того, наскільки ми поважаємо рідну країну. Надія як ніхто знає, що таке війна. Її батько воював у зоні АТО. Для Надії вишиванка та гімн – не порожні атрибути державності.

«Хто я? Я Надія і у моєму серці живе Україна. Знаєте, мені 17 і в цьому році я вступаю до університету. Нічого цікавого. Але я маю дещо, що робить мене особливою. Це мрія зробити нас найщасливішими у світі. Нас – українців. **Мрію написати нову сторінку в історію**, в якій всі прочитають, як українські навчальні заклади стали прикладом для наслідування в країнах Європи, як вчителі та лікарі отримують найвищу зарплатню у світі. Тому що – це просто і можливо. Але ми не маємо права забути минуле, яке було написане кров'ю українців і спотворене ворогами.

Про яких, до речі, я не раджу забувати ніколи. Я знаю, що по всій Україні розсипані перли та діаманти, якщо їх зібрати в одне намисто, то ми зможемо створити той куточок, про який писав Шевченко. Згадайте, як ретельно радянська влада приховувала правду, але сьогодні ви знаєте її.

Кожен з вас може стати важливою цеглиною у будівництві щасливого майбутнього. Браття мої і сестри, якби ж ви тільки знали, як я пишаюсь тим, що я українка, я вдячна Господу за те, що прокидаєсь під спів солов'їв, шумних гаїв та зелених верб. Разом ми подолаємо всіх вороженьок.

Слава Україні!»

--- Нагороди вручено! ---

У Дніпрі відбулося традиційне нагородження переможців конкурсу ім. О. Гончара на сторінках щомісячника «Бористен». Цей журнал багато років є творчою платформою для журналістів, письменників, поетів, науковців і критиків. Серед авторів також є й українці, які мешкають за кордоном,

але своєю творчістю і благодійними справами завжди разом зі своїм народом. **Тому на сторінках щомісячника «Бористен» протягом багатьох років триває насичений і цікавий культурний діалог.** Щорічно серед робіт його авторів відзначають ті, що знайшли яскравий відгук у читачів. Ці люди отримують відзнаку конкурсу ім. Олеся Гончара. Щорічна відзнака імені Олеся Гончара вже тривалий час є не просто вшануванням гідних особистостей, це ще й один особливий спосіб об'єднання тих, хто живе з Україною в серці незалежно від національності та громадянства.

Традиційна імпреза - вінчування переможців конкурсу імені Олеся Гончара давно поєднує

НТУ "Дніпровська політехніка" - Всеукраїнський літературно-мистецький науково-популярний часопис **Бористен** - **Borysten** «**Бористен**» (шеф-редактор Фідель Сухоніс). «Творчість - це передусім людяність і любов», - такими словами Олеся Гончара розпочала свято нагородження Ірина Цюп'як

- директор Центру культури української мови ім. О. Гончара.

Цьогоріч, незважаючи на непрості карантинні умови, дійство відбулося. Дипломи переможцям

конкурсу вручав Фідель Сухоніс - член НСПУ, відомий тележурналіст, письменник, публіцист.

Виставка часописів **Бористен** - **Borysten** «**Бористен**», підготовлена Науково-технічна бібліотека НТУ «Дніпровська політехніка» та змістовна презентація Світлани Савранської (Філологія Та Мовна Комунікація) засвідчили багатолітню дружбу та співпрацю. Деякі лауреати долучились до імпрези дистанційно-вийшли на зв'язок за допомогою інтернету - Петро Палюх (штат Нью-Джерзі, США) вітає усіх через скайп.

Переможцями традиційного щорічної Відзнаки імені Олеся Гончара журналу «Бористен» у 2020 році визнані:

- Юрій Хоменко** (м. Дніпро, Україна) – за системну і багаторічну роботу з патріотичного та національного виховання студенської молоді в стінах «Дніпровської політехніки».
- Володимир Луценко** (м. Дніпро, Україна, посмертно) – за письменницьку та журналістку діяльність побудовану на засадах духовної спадщини Олеся Гончара.
- Володимир Зелений** (м. Верхньодніпровськ, Україна) – за гуманітаризацію професійної освіти у Верхньодніпровському коледжі Дніпровського державного аграрно-економічного університету.
- Леонід Якобчук** (штат Нью-Джерзі, США) – за духовну опіку на українським воїнством та підготовку книги «Христос веде до перемоги».
- Ореста Фединяк** (м. Чикаго, США) – за багаторічну добroчинну діяльність у якості голови Фундації «Самопоміч»
- Петро Палюх** (штат Нью-Джерзі, США) – за створення та організацію діяльності добroчинної української організації «Промітєв отвіт»
- Колектив Дніпропетровського ОУЛМГ** (м. Дніпро, Україна) – за системне примноження і збереження лісових насаджень області за складних умов відсутності бюджетного фінансування.

До свята Кобзаря

Нащадок Тараса Шевченка за лінією його рідної сестри Катерини мешкає у Дніпрі. 30-річний Микола Трегуб - науковець, працює в університеті «Дніпровська політехніка», він - один з наймолодших проректорів в Україні. Він не пише віршів і не має картина, але знає кілька іноземних мов і вже захистив кандидатську дисертацію. А ще - з особливим пістетом ставиться до старших членів своєї родини.

- Будь ласка, пане Миколо, спершу розкажіть про ваш родовід.

- Так склалося, що у Тараса Шевченка не було дітей. Але у нього була рідна сестра Катерина, від якої походить наша родова гілка, частиною якої є я. Інформація про це в нашій родині передавалася з покоління в покоління. Мені про це розповіла моя бабуся. Коротко - історія така: Катерина вийшла заміж за Антона Григоровича Красицького. У них народилися сини - Яким і Филимон. Моя прабабуся - Катерина Филимонівна, донька Филимина Красицького. У моєї прабабусі було четверо дітей: три сестри і брат, зокрема Ганна - це моя бабуся, їхнього брата Анатолія не стало понад 40 років тому, а бабусі не стало 2016 року. А її сестри

Наталя та Валентина - мешкають у Нікополі. У бабусі Ганни народилися моя мати Наталя і мій рідний дядько Віктор.

- Якщо прорахувати, то ким вам доводиться сам Тарас Шевченко?

- П'яте покоління - дідусь. Виходить, двоюрідний.

- Про те, що ви нащадок Шевченка, ви знаєте з дитинства?

- Фактично все мое дитинство пройшло під цим знаком. «Стратегічною» ідеєю було те, що я не просто звичайна людина, і це мотивувало. Бабуся завжди наполягала на цьому. Спершу для мене було незважнено: чому в чотири-п'ятирічному віці я маю вчити вірші Шевченка? А потім прийшло усвідомлення, коли я вже вчився в школі, прийшло розуміння того, що те, що ми є гілкою роду Шевченка, - не просто так і це дуже відповідально. Бабуся знала свій родовід. З родичами Красицькими вона підтримувала зв'язок. Вони мешкали в Дніпропетровській області й Києві й вона з ними досить активно спілкувалася. Всі книги, які видавав Дмитро Красицький, який є відомим літературознавцем і письменником, який сам вивчав родовід Шевченків, - вони дарувались персоніфіковано нашій родині. Є томи, підписані нашій бабусі - «Ганні Трегуб на добру згадку». Все це зберігається, ми це дуже цінуємо.

- А з іншими гілками роду Шевченків ви спілкуєтесь?

- Ні, чому - не знаю. Можливо, це сталося на зламі якихось поколінь, так буває.

Ганна Трегуб

- А в межах вашої родової гілки - ким є ваші родичі, мама?

- Мама - лікарка. Рідний дядько закінчив металургійний інститут, він є фахівцем з металургії. Письменників, художників, митців серед нас немає.

- А ваша бабуся?

- Бабуся народилася в селі Зелений Гай Криворізького району. 1957 року вона закінчила металургійний інститут у Дніпрі. До пенсії працювала провідним фахівцем у Міністерстві чорної металургії України. Вона - особистість. На той час отримати вищу освіту, самій пробиватися - це було дуже складно. Хоча вона була досить здібною, у неї була феноменальна пам'ять. Для мене вона - ідеал

людини, яка зробила себе сама. Ми жили разом з бабусею. Завжди кажу, що я - бабусин проект на 100%, бо з семи місяців - мама тоді вийшла з декрету працювати, то були важкі часи, початок 1990-х років, мене виховувала бабуся. Це був мій найкращий товариш по життю. Її не стало, коли їй йшло 82-ий рік.

- Розкажіть, будь ласка, про себе. Вас називають «наймолодшим проректором» в Україні. Чи це зараз так?

- До мене це дивним чином «приліпилося». Може колись, коли мене призначили ї мені було 27 років, це було так, але зараз - ні. Україна знає ї інші приклади - була ї міністерка, молодша від мене на рік. І це нормальноЛ

- А хто ви за фахом?

- Я за фахом - землевпорядник. Закінчив наш університет, на той момент це був Національний гірничий університет. Потім два роки навчався в аспірантурі в Києві. Захищався в Києві. З 2013 року повернувся до Дніпра, спершу виконував обов'язки завідувача кафедри геодезії. У 2016-го року в нас були вибори ректора ї однією з обіцянок Геннадія Григоровича Півняка було залучення до управління університетом молоді. Так і сталося. Я був призначений проректором. І зараз з шести проректорів нашого вишу троє молодші за 45 років.

- А який ваш напрямок роботи з-поміж цих шести проректорів?

- 2016 року це був виклик: наш університет був другим вищем в Україні, де запроваджувалася посада проректора з розвитку. Всі питання, пов'язані з ініціюванням дій, які б дозволили університету бути іншим в гарному сенсі, - це мої функції. Все, що може бути нестандартного, цікавого, все, що може допомагати викладачам у роботі,

Всі такі системні напрацювання проходять через мене.

- Для прикладу – один проект?

- Проект, пов'язаний з розвитком коворкінгів в університеті. Усі вільні простори ми перетворюємо на місця вільного спілкування студентів. За цим стоїть кропітка робота кожного з нас, але себе я можу назвати «ідейним натхненником».

- Свою спеціальність – землевпорядник – ви обрали свідомо?

- Так. Вважаю, що хоча й земельні ресурси на території України є вичерпними, але раціональність використання залежить винятково від нас. І своїм студентам кажу завжди, що робота землевпорядника буде завжди й при будь-якій владі, доки є ресурс – земля – і доки є потреба в її перерозподілі й адаптації до різних умов використання. У найближчі 300-700 років робота буде. Окрім комерційної складової, я говорю про шанобливе ставлення до цього ресурсу. Зараз працюю над докторською дисертацією.

- Бачу, що й на робочому місці у вас є портрет Тараса Шевченка. Яка його історія?

- У нас в родині вже така з'явилася

традиція: я вітаю 8 березня дружину, а вона у березневі «шевченківські» дні – мене. Років з чотири тому вона зі старшим сином мені подарували цей портрет. Мені він подобається.

- А ви активно розповідаєте людям про те, що ви – нащадок?

- Абсолютно неактивно. Але в березневі дні сімейна традиція – під'їхати до пам'ятника Шевченкові, покласти квіти. Скільки я пам'ятаю бабусю – ми завжди з нею і з дідусям це робили.

- А поезію Шевченка читаєте?

- Я переосмислю її постійно. Для бабусі його поезія була в тому числі тією складовою, яка допомагала тренувати мою пам'ять. Але зараз, перечитуючи його поезію, я розумію, що знаю більшу частину «Кобзаря». Але те, як знав у 6-7 років, і те, як я її розумію зараз, – це різні речі. Справді, учомусь єпророча сила, і ці пророцтва здійснюються, особливо щодо відносин з нашим східним сусідом. У містику, у надздібності Шевченка я не вірю. Я думаю, що людина, яку викуповують із кріпацтва, – була непересічною людиною. І щось у цій історії досі не довідкрито... Не хочу позбавляти постати Шевченка романтичного ореолу й говорити, що він – не пророк. Він – пророк. Але, можливо, він володів більшим обсягом інформації на той момент і вмів правильно її подавати. Тому його слова співзвучалися й співаджують дотепер.

Щодо мене, я дуже рано почав читати. У шість років я пів «Кобзаря» вже точно прочитав і більшість віршів знов. Такий цікавий момент: все дитинство я не розумів, що означає слово «край неба».

Бабуся Ганна з онуком Миколою

- «Світає, край неба палає, соловейко в темнім гаї...»?

- Так. Коли бабуся починала читати цю поему, «Сон», мені завжди цікаво було, що воно за «край неба» - біля неба чи де це?.. «Кавказ» і «Сон» - це дві поеми, які асоціюються в мене з дитинством.

- Коли зараз є час читати, яку книгу берете до рук?

- Відверто кажучи, не можу сказати, що дуже часто повертаюся до «Кобзаря». Я дуже багато читаю, але наукової літератури й літератури, пов'язаної з освітньою діяльністю університету. Читаю про сучасні методи викладання, сучасні методи передання інформації, взаємодії з суспільством. Дозволяю собі читати художню літературу тільки під час відпусток, а їх у мене практично немає.

- А ваше хобі пов'язане з творчістю?

- Ні. Колись у мене було захоплення вивченням іноземних мов: я знаю німецьку, англійську, іспанську. Англійською викладаю. Займався музикою, закінчив музичну школу за класом акордеону. Беру до рук його на якість свята, з друзями, не більше. Зараз захоплююсь бадмінтоном.

Це те, що дає мені можливість, перезавантажуватися.

- А в родині хтось писав, малював?

- Мама дуже гарно малювала. Але вона не закінчувала художньої школи. Дядько також добре малює. Я - ні, у мене більше - креслення. Щодо інших здібностей, у нашій родині практично всі мають музичний слух. Напевно, це спадкове.

- А хто нащадки вашого роду?

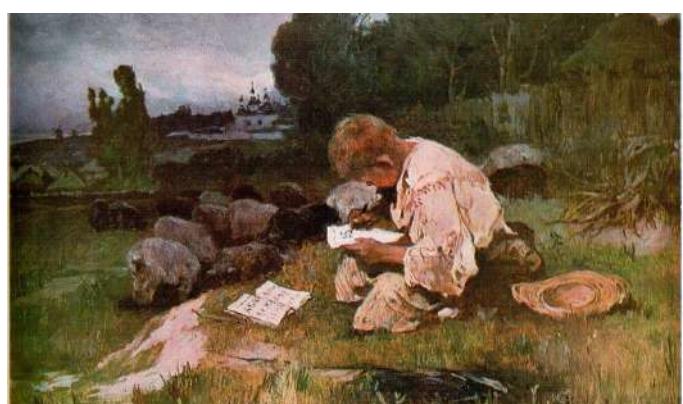
- У моого дядька є донька, це моя двоюрідна сестра Владислава. А у мене - два сини. Старшому - сьомий рік, закінчує перший клас. Молодшому - ще немає року.

- Ви розповідаєте їм про родовід?

- Обов'язково. Старший усвідомлює і розуміє це. Але я не скажу, що він цим пишастися чи хвалиться, він спокійний, скромний.

- Чи вплинуло те, що ви нащадок Шевченка, на ваше життя? На кар'єру?

- Можливо, і так, є якісъ вміння, можливості, які дісталися в спадок. Але не так важливо, хто твої пращури і який вони впливали. Не працюючи системно, не ставлячи перед собою якісъ амбітні цілі, нічого не досягнеш. 90% - праця, 10% - здібності, надані родиною, Богом. Без праці здібності зникають.

У КАЛЕЙДОСКОПІ ЖИТЯ УКРАЇНКИ З НАДСЯННЯ

Grzegorz Dżus. "Banderówka". Ss. 472.

Людське життя у своїй суті подібне до кожного дня. Різні бувають дні і життякої людини різне. У нашому житті трапляється багато невідомого, незрозумілого та приємного, а кожен день може принести нам щось, що не забувається ніколи. Життя, подібно як і день, має свій початок і свій кінець. Це абсолютна правда. Кожна людина по-своєму відчуває присмерк своєї земської мандрівки і по-різному її сприймає. Є люди, які справді не мають великого життєвого досвіду і не можуть або не вміють записати якихсь корисних порад для нащадків, але є чоловіки і жінки, -- свідки важливих подій в історії людства і мають що сказати майбутнім поколінням, хоч не все вміють це зробити. Саме до категорії інтелігентних людей, що мали про що розповідати та бажали залишитись правдивими свідками пережитого, належить бабуся Міля (Емілія) Мощанська-Косюр-Невенгловська, колишня мешканка українського села Лази Ярославського повіту, що над Сяном.

Пані Міля народилася 1921 року. Її батько був визначним фахівцем-будівельником, який збудував чимало сакральних і світських об'єктів, а мати займалася господарством. Останні роки життя Міля провела в родині свого внука Григорія Джуса - знаного в Ольштині польського архітектора. Коли не стало здоров'я і не могла підводитися з ліжка, перед нею майнуло прожите все, чого була учасником і свідком. Не хотіла брати всього з собою в могилу. Хотіла зберегти правду для нащадків, а це тим більше, що про пережите нею минуле написано так багато брехні, спотворено все на користь переможцям. На книгу склалося кілька десят розповідей, що

утворюють хронологічну цілість. Її пам'ять охоплює міжвоєнний період життя українців під Польщею, небезпечний період Другої світової війни та ще небезпечніший післявоєнний період, етнічну чистку на Закерзонні і злочинну військову операцію "Вісла". Роздуми Джуса про прайсторію Лазів у цій книжці зайді з різних причин. Він архітект, а не історик. Тут важне свідчення авторки спогадів. Внук, безперечно, зробив добру прислугої своїй бабусі, бо записав її спогади, а згодом подбав про їхню публікацію.

У передвоєнному періоді Міля з приємністю згадує життя у своєму великому й заможному селі, в якому була велика мурована греко-католицька церква св. Миколая, в якій в останню неділю перед вибухом війни вийшла заміж за Антона Косюра, гарно діяла читальня "Просвіта", був гарний аматорський театр, розвивалося хорове мистецтво, молодь розважалася у спортивних товариствах. У селі було багато інтелігенції, молодь здобувала освіту, але праця була лише для поляків. Дискримінація супроти українців була безмежна. Однак, українці жили в Лазах від своєї давнини, вони ж автохтони на цій землі, тож почувалися частиною українського материка.

Авторка спогадів гарно згадує передвоєнні зеленосвяточні прощі українського населення на могили вояків і старшин Української Народної Республіки, яких зрадила Польща, та вояків Української Галицької Армії, які померли в таборі інтернованих у Пикуличах, що біля Перемишля, де вони знайшли вічний спочинок на українському військовому цвинтарі. Туди на Зелені Свята їхали люди навіть

із далеких сіл і містечок з Лемківщини, Бойківщини, Гуцульщини, з багатьох міст і сіл Галичини, а польська поліція знущалася над ними, перевіряла, нищила вінки, пропори та всі національні предмети й гасла, а при цьому била невинних людей. До речі, подібні прощі українського населення, навіть з України, відбуваються й тепер, хоч польські шовіністи з Перемишли провокують українців і намагаються внести незгоду в добросусідські польсько-українські відносини.

Міля добре зберегла в пам'яті роки війни. Це ж бо в її рідному селі зустрілися війська нацистської Німеччини та війська Червоної Армії комуністичної Росії 1939 року згідно з договором Рібентропа та Молотова. Її життя ускладнювалось тим, що подружнє життя з чоловіком Антоном не склалося щасливо. Він (з мішаної польсько-української родини) служив у польському війську - в корпусі охорони кордонів.

Перед нами постає справжній калейдоскоп подій. Не будемо їх однак хронологічно переповідати. Варто однак зупинитись на темі українсько-польських, українсько-російських відносин, на ставленні українського населення Лазів до місцевих євреїв, до УПА та визвольних змагань українського народу тощо. Життя склалося так, що війна розігнала людей по всіх усюдах, по багатьох країнах і по ворожих таборах. Ось чоловік Мілі попав до Червоної Армії, був важко поранений під час форсування Одри, а з лікарні потрапив до сибірських концтаборів і слід по ньому пропав. Йому лише вдалося передати контрабандою коротку вістку: "...Нас гонять на схід, я не знаю, що з нами буде". Більше від нього не було слова. До речі, його швагер воював у Дивізії "Галичина", рідний брат в УПА, а двоюрідний у складі армії Андерса під Монте Касіно. Траплялося, що з двох друзів, які в школі сиділи

поряд, один потрапляв до сотні УПА "Месники", а інший до польської міліції. Перед нами є також історія польської черниці-аристократки, яка в своєму монастирі секретно лікувала поранених поляків з Армії Крайової і українських партизанів з УПА.

Розповідь бабусі Емілії появилася польською мовою, бо так записав її внук-поляк, але бажав видати книжку спогадів так, як їх почув, -- без зайвих прикрас, тож польський читач довідається багато такого, про що досі не міг був довідатися зі шкільної лектури чи з офіційної пропаганди. Міля ніколи не була в УПА, але книжка має назву "Бандерівка". Ось чому: У 1940-і роки вона приїхала з маленькою донечкою до містечка Радимно, прийшла до свого помешкання і почала відмикати двері - не виходило: ключ не пасував до замкової шпарини. Раптом двері відчинилися і зсередини пролунало запитання: "Вам чого треба?" - "Це моя кімната. Це ви мені маєте сказати, що ви тут робите", -- відказала Міля. -- "Аaaa... явилася бандерівка", -- почула у відповідь. Для польської вчительки, що встигла поселитись у помешканні українки, ця назва була глумлива та ненависна, бо тоді так поляки цікували кожного українця. Шкода, що саме такого висновку не робить внук бабусі Мілі. Пригадую, що й мене, малого хлопчину, поляки бандерівцем звали. Колись вороги нашого народу називали нас мазепинцями, петлюрівцями тощо, а під час боротьби УПА за волю України - ще й бандерівцями. Для них кожен українець -- обов'язково бандерівець, якого можна ображати, над яким можна глумитися та знуватися. Якщо Ви бажали своїй Батьківщині волі та незалежності - ви напевно бандерівці, з якими треба боротися, бо вороги української державності не хотіли, щоб Україна була самостійною державою. Хотіли, щоб українець залишився їхнім рабом.

Крапка. Ось чому Міля стала бандерівкою. Польська вчителька побачила в дверях українку. Для неї вона була передусім "бандерівкою", людиною поза законом, тож вона видушила з себе це слово з неприхованою ненавистю. Крім того, вона стала власником чужого майна, тож не бажала його втратити.

Про те, як отим "бандерівцям" - людям різного віку та різної статі українського роду, які жили поряд з польськими сусідами, сміливо розповідає Міля, б ж їй уже немає чого боятися. Вона втратила рідну хату, рідну землю, а своє село навіть небезпечно було відвідувати; її нащадків сполонізували в невідрядних умовах життя на польському засланні. Опубліковані спогади Мілі Мощанської дуже точні та переконливі, тож можуть зацікавити вибагливого читача, в тому ї історика, бо ж у книзі наведено чимало історичних фактів, описано громадське та церковне життя українців Надсяння.

Іще війна не закінчилася як на Лази почали нападати польські цивільні банди та озброєні загони польського підпілля, особливо Армії Крайової. Наши ж мужчини були на війні, а в селах залишилися жінки, діти та старші віком чоловіки. Поляки хотіли прогнати звідси українців, захопити їхнє майно, їхню землю. Добро польських євреїв, що їх замучили нацисти, вже перейшло у власність поляків. Тепер наші сусіди хотіли розбагатіти їх українським добром. Цьому сприяла політика переселення українців Закерзоння до України, а польських колоністів з України до Польщі. Однаке, українці не хотіли покидати своєї землі й їхати до сталінських колгоспів в Україні. Вони знали про незавидну дійсність у радянській Україні, знали про Голодомор. Щоб зберегти себе від польського насильства, селяни почали організувати самооборону, а відтак поповнили ряди Української Повстанської Армії.

Авторка спогадів наводить такий приклад насильства: -- Під час похорону тітки з Ференців, священник у церкві покропив труну, але на цвинтар не хотів іти, боявся. За труною, яку везли на возі, йшла родина. Несподівано з'явилася допоміжна міліція з польського села Пляшки. Випрягайте коней, вони нам потрібні! Син покійної, підліток Андрій Петрічка, не хотів віддати своїх гарних коней, бився з озброєною бандою. Не було кому допомогти. Нападники збили його до непритомності. У білій день укради коней.

Уже 25 березня 1945 р. каральний загін польського війська забив 540 "бандерівців" у селі Люблінець, тобто жінок, старших віком мужчин і дітей, а два дні пізніше партизани з сотні "Месники" під командуванням Залізняка напали на поліційні станиці в Любачівському повіті. За одну ніч ліквідували комуністичний апарат влади. Уже 31 березня 1945 р. польська партизанка в Мощанах убила 10 українських жінок і дітей, а 6 квітня внутрішні війська спалили с. Гораець і вбили 150 "бандитів". 17 квітня польське підпілля вбило українських мешканців в селі Малковичі біля Радимна, а того самого дня сотня "Месники" напала на польське село Війонзовіця - сильний осередок польського підпілля, -- вбила 65 поляків і стала 130 хат. 29 квітня сотня "Месники" билася з військами НКВД. Наши партізани ліквідували чи не всі поліційні станиці. Пропали міліція та убеки; пропала місцева адміністрація, не наважувалось їхати до нас військо. Навіть загони НКВД боялися. Наша самооборона зовсім не пускала поляків до села. Лази стали на деякий час бандерівською столицею, -- говорила Міля. Як почалися жнива 1945 року, польське військо з допомогою каральних відділів НКВД і танків напало на село. Перелякані донечка Мілі Мощанської-Косюр зрозуміла небезпеку й закричала:

— “Мамо, тікаймо! Полька іде!”

Польське військо також поводилося по-бандитськи: вояки знищалися над людьми, грабували їхнє майно, катували а то й вбивали. УПА була одиноким оборонцем українського населення від польського терору, а під час переселення до України низила залізодорожні мости та рейки, зводила бої з польським військом. Пані Мощанська-Косюр не щадить докорів також нашим партизанам, які, дотримуючись залізної дисципліни, не щадили своїх дезертирів, у тому її рідного брата, бо той не хотів віддати їм зброї. До речі, цей відважний юнак у бою з польським і російським військом у літку 1945 року знищив танк і був ранений. Під охороною червоноармійців до села прийшла влада нової народної Польщі. Село наповнилось військом і міліцією.

Пані Міля Мощанська-Косюр була свідком смерти партизана Івана Кабаринки. Військо привезло раненого в бункрі, розпалило вогонь і кинуло ще живого юнака в полум'я. Селян примушували дивитися на своє варварство. Юнак став жертвою переможців, які ніби мстилися за Волинь. А ось ще один з прикладів “праці” державної міліції: чоловік оре свою ниву. Міліціонер з сусіднього села Заліська Воля побіг до нього. Потім діти знайшли батька на плузі неживого з підрізаним горлом. Згодом міліція повернулася палити “бандитський дім”, грабуючи худобу. Українці були поза законом. Авторка спогадів згадує про те, яку у селі М'якиш польська банда живого вуйка Миколу кинула у вогонь. Безперечно, подібних випадків здичіння польських “героїв” було більше, але вона обмежовує свої спогади лише до своєї родини.

На Зелені Свята 1946 року, кілька упітств у білий день напало на монастир, в якому квартирував відділ міліції. Міліцію роззброїли без дного пострілу, роздягнули і зв'язали. Одяг і зброю поклали на віз і від'їхали. Полонених не вбивали.

Хіба б поляки так повелися з нашими партизанами?

На думку Мілі Мощанської-Косюр, вбивство ген. Кароля Свєрчевського не було причиною злочинної військової операції “Вісла”. Воно було претекстом. Його вбили свої за велики втрати польського війська, яким доводив у битві під Будзішином. З Лазів депортували на польське заслання 111 родин з метою їхньої швидкої полонізації. Із біля 400 родин, що жили в селі перед війною, окрім трьох польських родин, у Лазах не залишилося нікого. На польське заслання із Закерзоння вивезли разом понад 150 тисяч осіб. Під час насильного переселення підозрюваних у співпраці з українським підпіллям - чоловіків і жінок арештовували, а відтак заповнювали ними тюрми та концтабір у Явожні, в якому ще недавно нацисти мучили євреїв. Польські осадники зруйнували українську церкву в Лазах, нищили все, що нагадувало їм українців, розбивали навіть цвинтарні пам'ятники з написами кирилицею, щоб не залишилося тут слідів із життя українців.

Профідники українського збройного підпілля знали, що на Закерзонні їм вже немає чого робити, тож доручили деяким відділам через Чехословаччину пробиватися до американської зони в Німеччині, а іншим - повернатися до України, щоб там продовжувати боротьбу за волю Батьківщини. Деякі партизани подалися пішки за своїми родинами на польське заслання. Там їх виловлювала міліція та державна безпека. Якщо польське підпілля дочекалося амнестії, то членів українського підпілля амнестія не охоплювала.

Окремою темою спогадів очевидиці Мілі Мощанської-Косюре є українсько-німецькі відносини. Вона знала людей, які охоче пішли воювати в Дивізії “Галичина”, яку вишколювали німці. Дивізійники присягали Україні, а не Гітлерові. Вони використовували

конфлікт між Берліном і Москвою, бажали здобути військове знання і зброю з основною метою - створити модерну армію і здобути Україні волю. На пагонах носили синьо-жовті відзнаки. З думкою про те воювати в Дивізії було сто тисяч охочих. Німці мали іншу мету: використати українців у війні проти СРСР. Вони так були захоплені співом наших дивізійників, що назвали їх "соловейками" (*nachtigal*). Окрім того, що життя було дуже важке, а молодих людей вивозили на примусові роботи до Німеччини, німецькі вояки в Лазах поводилися з людьми доволі чесно, ні кому кривди не робили.

З початком війни проти СРСР (30 червня 1941 р.), батальйон Романа Шухевича перший увійшов до Львова. У львівських тюрмах знайшли тіла вбитих українців, яких розстріляли "визволителі" перед втечею на Схід. Вістка про це негайно поширилася у народі. Німці виявили своє справжнє обличчя тоді, коли українці проголосили незалежність української держави. Вони арештували український уряд. Відносини між українцями і німцями стали нестерпні. Після бою під Бродами, чимало дивізійників перейшло до УПА щоб на українській землі здобувати Україні волю. Авторка спогадів згадує також про українську поліцію та розповідає про свої зустрічі з німцями. Щоб вижити, Міля працювала в німецькій військовій кухні. Офіцери поводились з нею коректно, навіть помогали їй. Вона щиро дивувалася: як ті люди можуть бути такі інтелігентні і водночас такі жорстокі коли їдуть за місто розстрілювати безоборонних єреїв... Коли ж війна котилася зі Сходу на Захід у половині липня 1944 року, німецькі війська заповнили Лази, але до кінця в селі був порядок. Не було грабунків і жодного насильства не було.

Відносини між українцями та єреями були добросусідські. Українці співчували їм під час німецької

окупації, коли німці арештовували їх і гнали на заграду. Батько Мілі зробив криївку і переховував дві єврейські сім'ї. Він напевно не був винятком у селі. Це було дуже небезпечно. За переховування євреїв німці карали смертю.

Цікаві спостереження авторка спогадів наводить із зустрічів з росіянами, тобто з солдатами Червоної Армії. Вона добре зберегла в пам'яті зустріч німців і росіян у Лазах 1939 року. Поворотом радянської влади радили єbreї. Українці, хоч вороже налаштовані до Польщі, не бачили в ній визволителів. Росіяни вивозили на Сибір і українців, і поляків. Вони заводили свої порядки, боролися з кулаками, з підпілям, з церквою. Мощанським, як багатим господарям, ще з початком першого приходу червоноармійців за два дні казали виїхати з села до Басарабії. З приходом німців родина повернулася до рідного села. На співпрацю з радянською владою йшла місцева біднота, всякі злочинці, приховані комуністи тощо. Негайно з'явилися донощики, які складали списки невигідних їм людей, писали ябеди. Почалися арешти. Деколи доводилося рятувати брата чи батька з допомогою самогону. Росіяни примушували всіх, хто не пішов до УПА, йти до Червоної Армії на вірну смерть на фронти. На фронт добивати німців мобілізували й Антона - чоловіка Мілі Мощанської. За ним донощики з села надіслали інформацію до полку, що він - санаційний фашист. З тисячами червоноармійців з Галичини визволяв від німців Польщу. Над Одорою кинули їх на німецькі бункри без допомоги танків. Підганяли ззаду, а німці прямо косили їх зі скорострілів. Замість повернутися додому, важко ранений Антон знайшов смерть на Сибірі. З біля ста хлопців мобілізованих з Лазів, повернулося лише кілька. Смерть галичан була для них корисна. На думку авторки спогадів, у відношенні до селян

росіяни були гірші як німці: робили всякі бешкети, чіплялися до дівчат і жінок, часто поводилися дуже примітивно. Зайнявши монастир, вигнали з нього сестер-монахинь і сиріт, якими ті опікувались.

Траплялося, що з фронту дехто тікав додому. Авторка спогадів наводить два приклади дезертирування. Рядовий Манчак утік до молодої дружини, яка ось-ось сподівалася стати матір'ю. Приїхали енкаведисти. Розстріляли не лише його, але й дружину. Про дезертира Івана Сенюшка, що переховувався в домашній криївці, не знали навіть його діти. Одного ранку енкаведисти оточили хату. Шукали. Переvertали все мов' одурлі і таки знайшли дезертира. Перший з росіян розбив йому голову прикладом рушниці. Непритомного як мішок бараболі кинули на вантажівку. Родина рятувала його в Ляшках з допомогою самогону. Відпустили його додому щоб попрощатися з дружиною і дітьми, а відтак повернули на фронт. Згодом виявилося, що десь біля німецької столиці енкаведисти скликали солдатів "на концерт". Перед них привели трьох дезертирів. Між ними був також Іван Сенютко. Від кулі енкаведиста кожен упав до ями і знайшов вічний спочинок на німецькій землі. "Концерт" закінчився.

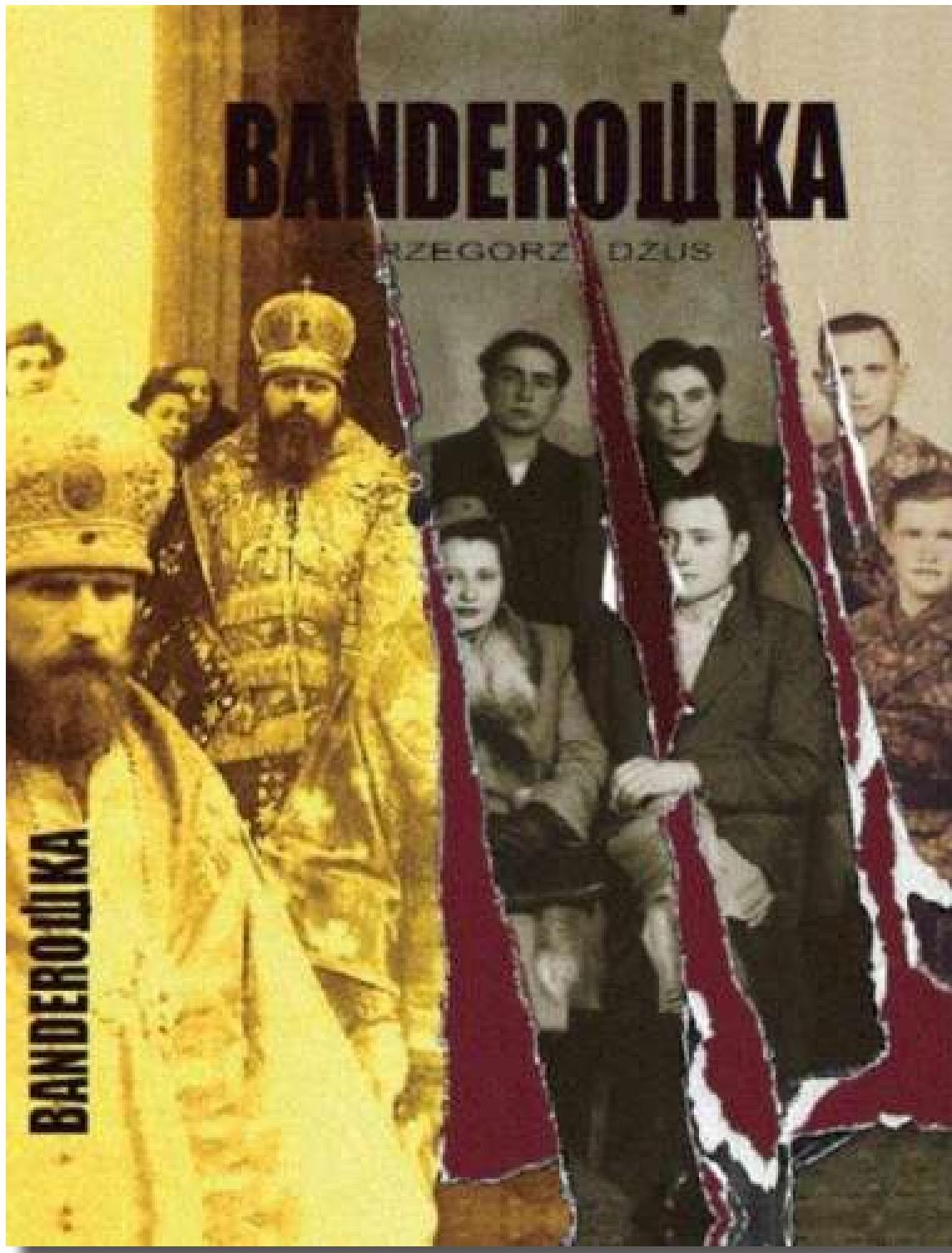
До речі, Міля Мощанська-Косюр наводить приклади, коли добре люди з кола різних національностей помагають собі взаємно всупереч ненависті, посіяної міжними інавпаки: у кожному народі трапляються одиниці, які не приносять їм слави.

Не знаємо, чи внук Мілі Мощанської-Косюр точно та без змін передав читачам розповідь своєї бабусі "бандерівки", але не сумніваємося в тому, що не звірював її з усталеними в Польщі штампами, в яких і досі одягнені персонажі польських публікацій. Можна лиш дивуватися, чому Григорій Джус прописує собі авторство книжки, хоч найкраще

знає, кому належать опубліковані спогади... Дуже добре, що ця книжка вийшла польською мовою, бо так прочитають її польські читачі і довідаються чимало з того, чого досі не знали, без прикрас, без цензури. Відомо ж бо, що в шкільній лектурі в польських школах покутує стереотип українця як бандита, бандерівця, який не викликає ні поваги, ні пошани. Про це також напевно знає внук бабусі Григорій Джус. Шкода що про це не згадав хоч одним словом.

Розповідь Мілі Мощанської-Косюр читається легко. На сторінках книжки знаходимо чимало українських слів, з яких можна здогадуватись, що внук своєї української бабусі не знає української мови, напр.: ділчата замість дівчата, погорон замість похорон, парога замість пароха, до гати замість до хати, хроші замість гроши, совсім замість зовсім, гудоба замість худоба, гатина замість хатина, цментар замість цвинтар та інші. Цих слів бабуся не могла так вимовляти, бо в Лазах так не говорили. Публікацію збагачує біля ста гарних чорно-білих світлин і факсимільних документів, а деякі з них мають історичну вартість, наприклад фотографії УСС, але велика більшість це родинні світlinи та світlinи з культурного життя мешканців рідного села авторки спогадів. Вони публікуються вперше. Книжка цікава для кожного читача, особливо польського. На жаль, в публікації не подано ні дати, ні місця її видання. Не названо також тиражу, тож можемо здогадуватись, що маємо перед собою раритет, який варто б перевидати в десятках тисяч примірників.

Григорій Джус, «Бандерівка» (Grzegorz Dżus, «Banderówka»).

Книга відомого в Ольштині архітектора Григорія Джуса вийшла під заголовком „Бандерівка“ („Banderówka“). По-друге – вона не підпадає під основні правила оцінювання публікацій. Описані в ній події розгортаються у широкому територіальному та історичному контекстах від 1920-их років до 1947 року і містить багато ілюстративного матеріалу, архівних фотографій, факсимільних документів.

Микола Дупляк

ДО 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ВІЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

Продовження, початок у №298, №346, №354

ОТАМАН ОМЕЛЯН ПАСІЧНИЙ

«За Україну гріх не вмерти» Андрій Нечай

Після загибелі отамана антибільшовицького повстанського загону на Пооріллі Петра Самарського-«Красілі» повстанці довірили керівництво загоном сотенному Омеляну Пасічному.

Пасічний Омелян Петрович з роду селянс. Бабайківка Новомосковського повіту Катеринославської губернії. Народився він 9 серпня 1887 року в с. Котовка Новомосковського повіту. У батьків Омеляна - Петра Аврамовича (1846-1918рр.) та Наталії Євстратієвни (1854-1936рр.) було чимало дітей: Ганна (1874-1959рр.), Параскева (1879-1955рр.), Домнікія (1881-1916рр.), Марія (1884-1967рр.), Омелян (1887-1921рр.), Порфирий (1893-1971рр.), Андрій (1899-1982рр.). Омелян Закінчив Новомосковську Учительську семінарію - повний курс і Одеські 4-хмісячні військові курси по першому розряду. Вчителював у Бабайківській і Березівській школах. Завжди був свідомо активним. З 1911 по 1914 рік був під слідством за улаштування театру в с. Гупалівка. Був головою Правління Березівського «Потребительского общества» і був знаним у Союзі Кооперативів Новомосковського повіту. У 1914 році одружився з Оленою Антонівною. Виховували трійку дівчат: Галину (4.1.1915р.), Марію (30.4.1916р.), Ольгу (1920р.). До війська був призваний восени 1916 року і через 258-й піхотний запасний полк 12 листопада вже був зарахований молодшим офіцером в 409-й піхотний Новохоперський полк 103-ї піхотної дивізії. У 1917 р. вибраний від полку членом дивізійного

комітету. 30 квітня 1917 р. вже підпоручик - ад'ютант цього полку. Невдовзі - молодший офіцер полкової учбової команди. Брав участь в боях на Румунському фронти. Полк знаходився на узбережжі річки Серет. Десь неподалік знаходився і 6-й Таурогенський полк, в якому служив земляк Петро Самарський, в повстанському загоні якого згодом Омелян Пасічний був сотенным. 30 липня 1917 Омелян поранений і евакуйований в госпіталі. У грудні 1917 р. нагороджений орденом Св. Анни Зст. Так і не дізнався підпоручик Пасічний, що його однополчанин Олександр Василевський - штабський капітан потім став маршалом СРСР. У січні 1918 р. підпоручик Пасічний демобілізувався. Повернувся в село і вчителював в Бабайківці і Березівці. У 1920 р. - у розпал протистояння непримирених антибільшовицьких повстанських загонів і частин червоного війська Омелян Пасічний очолив сотню в загоні отамана Самарського-«Красілі», а потім (початок вересня 1920 р.) був обраний отаманом загону. З боку освіченого і свідомого українця це був особистий опір злу - владі, яка занурила людей у братобібивчу війну. Отаман відзначався красномовством і запалював людей до супротиву більшовицькій владі - загін поповнювався новими бійцями. Під його керівництвом загін контролював місцевість навколо Царичанки, Бабайківки, Преображенки, Прядівки, Магдалинівки, Дмухайлівки.. і активно протидіяв «загонам по боротьбі з бандитизмом», загонам НКВС, ВОХРам, продзагонам.

Потім отаман разом з отаманом Коцарем пішов на з'єднання з повстанським формуванням отамана Федора Матвієнка, який дошкуляв владі і навіть регулярному червоному війську біля повітового Новомосковська. Загін, як друга сотня у формуванні Матвієнка, прийняв участь в боях за Новомосковськ. Але сили були нерівні - біля повітового центру вже знаходилося чимало російського регулярного війська. Були тут і прийшли «сібіряки». Повстанці зазнали поразки. Загін Пасічного був розсіяний. Багато повстанців загинуло. Отаман деякий час переховувався в Новомосковську в будинку своєї племінниці - вчительки Фросини Павлівни Пасічної, чоловік якої в цей час був членом повітового ревкому Новомосковська, а раніше керував бабайківським сільським партсередком і здобув в селі «авторитетне» прізвисько «Філя». Отаман сподівався, що поновить зв'язок з побратимами з розпорощеного загону. Особлива надія була на небожа Пасічного Миколу Павловича - брата Фросини, який був бійцем його загону і знав де мешкає сестра. Та наміри отамана перекреслив «Філя» - господар домівки, бувши будьоновець і комуніст з 1919 року. Омеляна Петровича заарештували 26 листопада 1920 року. Під час арешту у отамана вилучили особисту зброю: браунінг, гвинтівку і «лімонку». Новомосковське повітове політbüro не займалося справами отаманів і керівників повстанського руху. Підступно заарештованим Омеляном Пасічним зайніялася губернська Чека в Катеринославі. Шансів на амністію не було, бо в цей час помилування отаманів і вожаків повстанського руху не передбачалось. Здобути прощення ціною зради побратимів і співробітництва з ненависною владою для Пасічного було неприпустимим. І саме суттєве: отаман не здався - зброю не склав!

Слід відзначити, що впродовж довгих місяців слідства в ЧК безкінечно надходили листи-прохання про звільнення Омеляна Петровича. Зверталися: дружина отамана, майбутній письменник Багмут Іван Андріанович, Бабайківський комнезам (голова Кирпа і секретар Салкуцан) і виконком, загальні збори села Березівка. Ці звернення містили цілий перелік заслуг і чесності Пасічного, як шанованого вчителя і громадського діяча. Громада і владні органи виражали намір взяти земляка на поруки. Слідство не зважило на численні звернення, але взяло до уваги небажання отамана видавати побратимів і йти на співробітництво із владою. «Трійка» Катеринославського губЧека у складі Трепалова, Леонюка, Іванова 12 травня 1921 року засудила отамана до розстрілу протягом 24 годин. Розстріляли незламного патріота 13 травня. Отаман до нашого часу не реабілітований. Загін Самарського - Пасічного після невдалого бою під Новомосковськом знов відродився і під проводом отамана Афанасія Левенця продовжував повстанську звитягу до середини 1921 року. По-різному склалася доля рідних отамана. Бабайківський рід Пасічних відзначився великою кількістю вчителів - знаних і шанованих. Автору прикро, що не вдалося з'ясувати подальшу долю жінки Отамана Олени Антонівни та його дочок: Галини, Марії, Ольги. На момент розстрілу отамана вони мешкали в с.Березівка. Дивна обставина: одночасно із арештом отамана у листопаді 1920 року його брат Андрій Петрович Пасічний (1899-1982рр.) - воїн Добровольчої армії (ВСЮР) назавжди покинув батьківщину. Він із залишками Білої армії відплів на пароплаві «Решид - Паша» до Румунії. З 1922р. навчався в УГА в Подєбрадах. Інженер А.П.Пасічний оселився в Чехії в місті Костелеці - над - Орлицею. Був членом Товариства українських

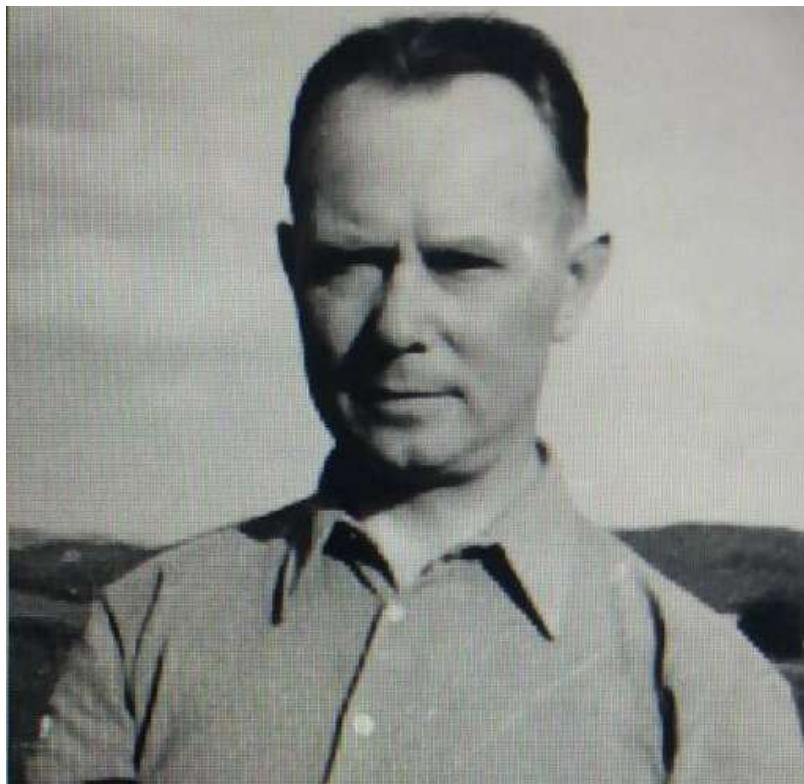
інженерів в ЧСР. Єдиною відрадою від сердечної печалі на чужині була щемна втіха від співзвуччя назви річки Орлиці з назвою річки дитинства Оріллю. Ця втіха завжди огортала його в скрутні часи. Під час хрущовської відлиги Андрій приїздив в Україну. Завжди підтримував родинні стосунки. Сина назвав Омеляном - на честь загиблого брата-отамана.

Племінниця отамана Фросина Павлівна у 1937 році була засуджена до 8 років концтаборів, як дружина «ворога народу», а сам «ворог народу» - «Філя» після арешту отамана Омеляна Пасічного зробив близьку кар'єру в органах УГБ НКВД, яка обірвалася розстрілом у 1937 році. Фросина Павлівна відбувала термін на Колимі, страждаючи від розлуки з осиротівшими дітьми. Небіж отамана - Пасічний Микола Павлович продовжував боротьбу проти радянської влади до 1923 року. Амністувався, але підступна влада у 1929 році засудила його до 10 років концтаборів.

Повічна пам'ять славетній людині-патріоту, носію козацької звитяги - отаману Пасічному Омеляну Петровичу!

(Далі буде)

Руслан Карпенко
м. Суми, 2021р.

*Пасічний Андрій
Петрович*

*Пасічна
Фросина
Павлівна*

Цікаво знати

На фото - погруддя гетьмана України Івана Мазепи на території культурно-інформаційного центру "Український Дім" посольства України в Австрії у місті Перхтолльсдорф неподалік від Відня.

Пам'ятник встановлений з ініціативи та на кошти українця Маркіяна Припхана, який також профінансував будівництво тут "Українського дому". Цей чоловік заслуговує на нашу повагу, адже емігрувавши до

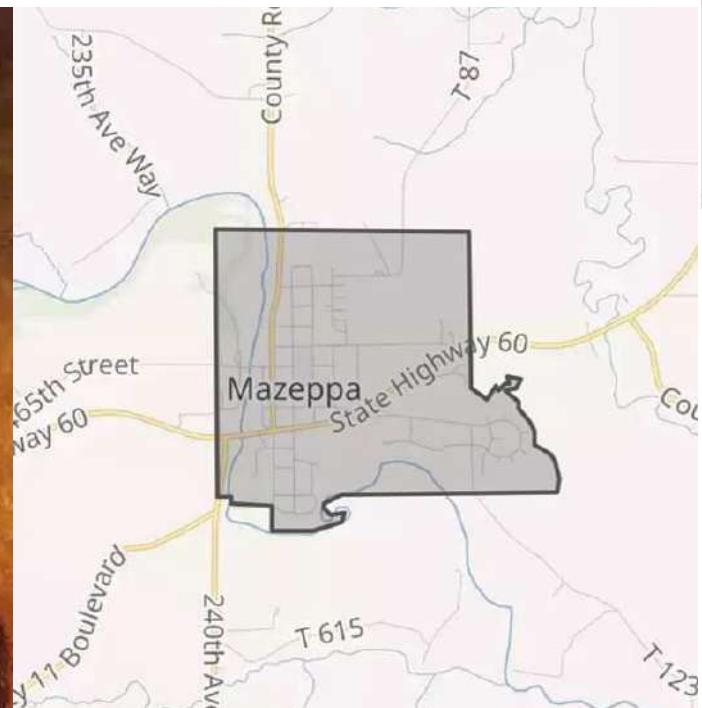
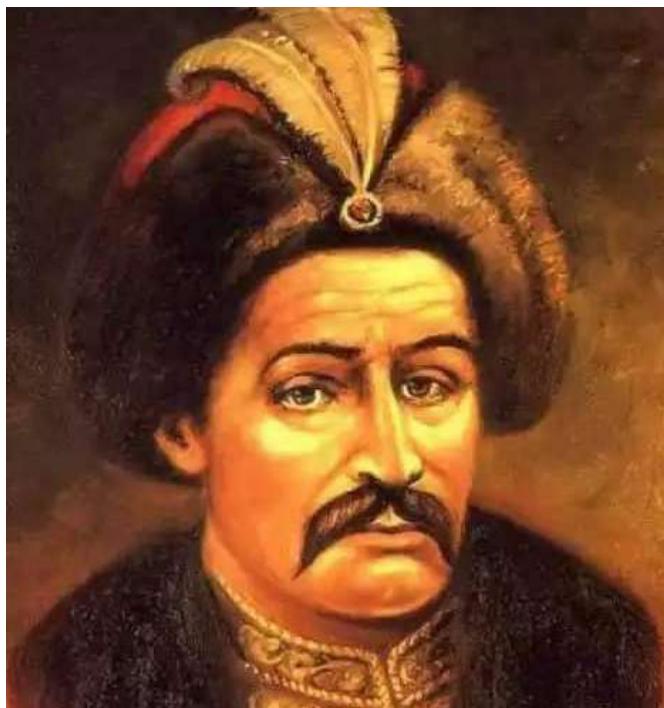
Австрії ще в 1930 році, закінчивши Віденський університет і ставши лікарем-стоматологом, він не забув про свою батьківщину. Навпаки, зі здобуттям Україною незалежності він за власний кошт приймав у Відні дітей українців, що постраждали від політичних репресій в СРСР, даючи їм можливість вчитися та практикуватися у Відні.

На знак глибокої поваги до діяльності Маркіяна Припхана його іменем було названо культурно-інформаційний центр "Український Дім" в Австрії.

Чи знаєте ви, що у США та Канаді є кілька населених пунктів, що мають однакову назву Мазепа - за прізвищем українського гетьмана Івана Мазепи, який народився в цей день в 1632 р.?

У американських штатах Міннесота, Пенсильванія, Південна Дакота, а також у провінції Альберта у Канаді. І це не кумедний збіг, вони всі справді названі на честь Івана Мазепи.

Причому переважно їх заснували не українці, у більшості з них немає українських громад. Наприклад, Мазепа (Мазерра) в Міннесоті має 44% мешканців німецького походження, а 10% - ірландського. Однак місто назване саме на честь гетьмана України Івана Мазепи, який у останній чверті XIX ст. був популярним літературним героєм.

Містечко Мазепа у Пенсильванії засноване Самюелем Боєром і його дружиною Сарою, приблизно в 1886 році, і спершу мало назву Боєртаун. Назву Мазепа йому на честь Івана Мазепи дав учитель Клеман Едмундс, надихнувшись твором «Мазепа» лорда Байрона. Так само під враженням поеми Байрона назвали селище у Південній Дакоті його засновники Карл та Ернестіна Корс в 1885 р. Ще селище, назване на честь українського гетьмана є в ПАР (про нього ми писали). А як Байрон зробив Івана Мазепу знаменитим - то вже інша історія

Інформація з
відкритих джерел

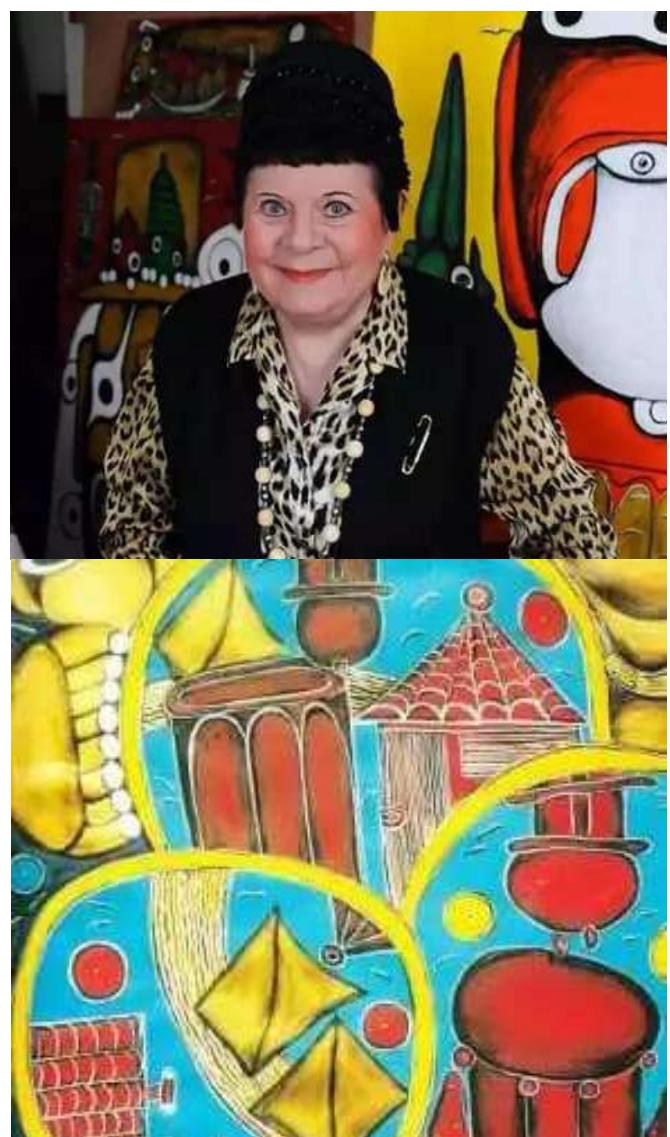
--- Видатні українки ---

19 березня ювілейний 90-й день народження відзначає українська поетеса, письменниця та художниця ЕММА АНДІЄВСЬКА

(1931, м. Сталіно, нині Донецьк), членкиня міжнарного ПЕН-клубу, представниця «Нью-Йоркської групи», режисерка і редакторка українського відділу радіо «Свобода» у 1955-1995 рр. Лауреатка Національної премії імені Тараса Шевченка. Вона є автором 29 поетичних збірок, 5 книжок короткої прози, зроманів та понад 9000 картин. З 1943 року Емма Андієвська живе за кордоном. Спершу - у Німеччині, потім у США, потім - знову у Німеччині, в Мюнхені. Закінчила Український вільний університет (1957). З 1955 року 40 років працювала на "Радіо Свобода". У 1950-х роках розпочала і свою літературну діяльність зі збірки «Поезії» (1951), вийшовши до української літератури як представниця модернізму другої половини ХХ ст. Потім були видані в Нью-Йорку «Народження ідола» (1958), «Риба і розмір» (1961), «Кути опостінь» (1962) та інші. Серед прозових творів варто виокремити збірку новел «Подорож» (Мюнхен, 1955), «Тигри» (Нью-Йорк, 1962),

«Джалапіта» (Нью-Йорк, 1962); романи «Герострати» (1970), «Роман про добру людину» (1973), «Роман про людське призначення» (1982), збірки «Казки» (2000). Досить відомою є Емма Андієвська і як художниця. Вона мала виставка в Мюнхені, у США, Канаді, Франції, Німеччині, Австралії, Бразилії, Швейцарії, а також в Україні у Києві, Львові, Івано-Франківську, Кам'янці-Подільському. окремі картини художниці експонуються в Українському музеї у Нью-Йорку, картинний галереї Українського вільного університету (Мюнхен), Національному музеї літератури України (Київ), Харківській картинній галереї.

Свій 91-й день народження святкує геніальна Ліна Костенко

Її вислови надихають на зміни і змушують замислитися над вічними темами. 19 березня, одній із найвідоміших українок сучасності, поетесі, громадській діячці - Ліні Костенко виповнилось 91 рік. Поетеса народилася 19 березня 1930 року в Ржищеві на Київщині у сім'ї вчителів. 1936 року родина перейхала із Ржищева до Києва. Після закінчення середньої школи майбутня поетеса навчалася в Київському педагогічному інституті, потім - у Московському літературному інституті імені О. М. Горького, який закінчила в 1956 році. Одразу після завершення навчання Ліна Костенко видала свою дебютну збірку поезій «Проміння землі».

Жінку вважають генієм слова та живою легендою, а її біографія є прикладом для мільйонів українців та невичерпним джерелом мудрості. Усе своє життя письменниця не боялася влади та відкрито говорила всю правду про неї як за часів КДБ, так і за президентства Януковича. У радянські часи брала активну участь у дисидентському русі, за що була надовго виключена з літературного процесу.

Друга збірка «Вітрила» вийшла в 1958 році, за нею - збірка «Мандрівки серця» (1961 р.). Поетесі одразу вдалося завоювати любов та

повагу українців, але не всім була до вподоби її творча діяльність. «Зоряний інтеграл» 1962 року заборонила до друку цензура, і відтоді ім'я Ліни Костенко зникло на 15 років. Увесь цей час поетеса писала «в шухляду» та стала однією з ключових фігур покоління українських шістдесятників.

Твори Костенко перекладено англійською, польською, білоруською, естонською, ерзянською, італійською, німецькою, словацькою та французькою мовами. Зокрема, її вірші на польську перекладали Флоріан Неуважний та Лешек Енгелькінг. Сама ж поетеса є авторкою перекладів чеської та польської поезій.

Діти:

- Пахльовська Оксана Єжи-Янівна (народилася 18 вересня 1956 року), професор, письменниця, викладає українську мову та літературу у Римському університеті ла Сап'єнці.
- Цвіркунов Василь Васильович-молодший (народився 28 травня 1969 року), програміст.

Чоловіки:

- Єжи-Ян Пахльовський (1930 – 2012), польський письменник, однокурсник Костенко під час навчання у Московському літературному інституті імені О. М. Горького
- Цвіркунов Василь Васильович (1917 – 2000), керівник Київської кіностудії імені Довженка 1960-х років.

Ліна Костенко була і залишається гідним прикладом для наслідування.

Рецепти *української* кухні

ПАСКА ДОМАШНЯ

Борошно 1 кг
 Пресовані дріжджі 60 г
 Сіль 10 г
 Цукор 350 г
 Яйця 5 шт
 Молоко 300 г
 Масло вершкове 150 г
 Сметана 20% жирності 100 г
 В'ялені вишні 250 г
 Ванілін 1 г
 Мигдальна помадка для оформлення
 Мигдальне борошно 50 г
 Цукор 100 г
 Крохмаль 3 г
 Яєчний білок 2 шт
 Мигдальні пластівці або мигдаль для прикрашання

Приготування:

60 г дріжджів розчиняємо у теплому молоці і додаємо половину просіяногого борошна.

Гарно перемішуємо і лишаємо у теплому місці приблизно на 50 – 60 хв. Починається перший етап магії – бродіння - дріжджі починають підіймати тісто.

Потім в опару вводимо цукор, масло, сіль, яйця, сметану, другу частину просіяногого борошна. Добре вимішуємо тісто, так, щоб воно відставало від рук та посуду, і наприкінці замісу

додаємо в'ялену вишню. Залишаємо в теплому місці на бродіння (близько 1 год.), бажано не створювати галас та гармидер, адже тісто не любить зайвої метушні.

Коли наше красиве і ніжне тісто підійде, ми ділимо його на шматочки і кладемо в паперові форми на 1/3.

А на цьому робота наших дріжджів не закінчується – лишаємо тісто на вистоювання приблизно на 1 год. Тісто повинно піднятися майже на всю форму.

Поки дріжджі чаклють над майбутньою паскою, ми готовуємо мигдалеву помадку для оздоблення. Змішуємо всі інгредієнти до отримання однорідної пасті, що легко відсаджується з кондитерського мішка з плоскою насадкою. Відсаджуємо 100 г готової маси на поверхню вистояних заготовок, зверху кладемо цілій мигдаль або мигдалеві пластівці, поспипаємо цукровою пудрою.

І ось ми підходимо до фінальної стадії нашої таємничої справи! Залишається тільки відправити наші паски у духовку на 20 хв. при температурі 200 оС.

А потім кличте родину насолоджуватися пишною святковою паскою. Тільки дочекайтесь, поки охолоне, щоб не обпектися!

Коледж електрифікації Дніпровського державного аграрно-економічного університету

**Це сучасний заклад освіти, один
з провідних закладів аграрного
напрямку, з розвиненою
матеріально-технічною базою і
соціальною інфраструктурою,
який майже століття гідно
творить свою історію.**

Отримати освіту студенти можуть як за денною, так і заочною формою навчання. Привабливою перспективою навчання в коледжі є можливість його продовження у закладах вищої освіти III-IV рівня акредитації за скороченим термінами та наскрізними навчальними програмами, зокрема Дніпровському державному аграрно-економічному університеті, де отримають дипломи бакалавра, магістра за скороченими термінами навчання.

ДЕ МОЖЕ ПРАЦЮВАТИ?

- в цивільних, аграрних, промислових та переробних підприємствах різних форм власності: державних, кооперативних, приватних та фермерських;
- в енергетичних кампаніях;
- в монтажних і ремонтно-обслуговуючих підприємствах.

Більше інформації на нашому сайті:

keddaeu.dp.ua

Контакти:

пр. Гагаріна, 95, Дніпро, 49010, Україна.

[pr. Gagarina, 95, Dnipro, 49010, Ukraine.](http://Gagarina, 95, Dnipro, 49010, Ukraine)

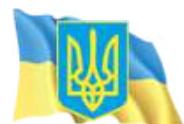
тел/факс +38 (056) 720-92-92

e-mail: keddaeu@gmail.com,

keddaeu@ukr.net

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ
УКРАЇНИ**

Не рубай

a посади!

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з іншими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- **ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ**
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- **ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ**
○ **ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ**
○ **УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ**
○ **ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ**

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

MIST MEEST

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by ilmaginestudio.com

Заснований 2005 року поштово-логістичний оператор України, ТзОВ «Торговий Дім «Міст Експрес» є одним з лідерів у сегменті доставки відправлень «до рук» Одержувача. Підприємство належить до поштово-логістичної групи «Meest Group», яка сягає своїм корінням міжнародної корпорації МІСТ (Meest Corporation Inc., Торонто, Канада).

У кожному обласному центрі України та у великих містах діють склади компанії з технологією он-лайн реєстрації усіх процесів: приймання на склад, видача на доставку чи видача відправлень клієнту на складі. Компанія обслуговує понад 100 власних підрозділів, активно розбудовує мережу агентських пунктів прийому-видачі відправлень на території України. Володіє найбільшим серед експрес-перевізників власним флотом транспорту, який нині становить понад 300 одиниць, а понад 500 одиниць транспорту виконує доставку за контрактом.

Основна продукція/послуги компанії: доставка відправлень між відділеннями («склад-склад»); доставка відправлень від Замовника «до дверей» Одержувача («від дверей до дверей»); адресна розсылка кореспонденції (рахунків, договорів, періодичних видань, POS матеріалів) у поштову скриньку чи безпосередньо «до рук» Одержувача; доставка товарів дистанційної торгівлі (інтернет-магазинів, телемагазинів, компаній, що торгують за каталогом, MLM-компаній).

